



Lähiöprojekti
Helsinki

SIVISTYS ON SIISTIÄ

Lähiöprojektin toimintakertomus 2014



TOIMINTAKERTOMUS 2014

SISÄLLYSLUETTELO

1. ESIPUHE	
2. TIIVISTELMÄ	6
3. KAUDEN 2012–2015 PÄÄTAVOITTEET	8
4. VUODEN 2014 TOIMINTA JA ARVIOINTI	10
<i>Julkisen ympäristön suunnitteluhankkeet</i>	11
<i>Lähiörahaston käytön tukeminen</i>	16
<i>Esikaupunkiasumisen ja palveluiden parantaminen</i>	17
<i>Elinkeinotoiminnan edellytysten kehittäminen ja markkinointi</i>	19
<i>Pyöräilyn edistäminen esikaupunkialueilla</i>	22
<i>Hyvän kaupunkielämän vahvistaminen alueilla</i>	23
<i>Lähikoulujen vetovoiman vahvistaminen</i>	27
<i>Alueellisten osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen asukkaille</i>	31
<i>Esikaupunkiviestinnän parantaminen</i>	35
5. LÄHIÖPROJEKTIN TOIMINNAN RESURSOINTI JA SEURANTA	37
<i>Toimintarahan käyttö ja seuranta</i>	37
<i>Lähiöprojektin johtoryhmä</i>	39
<i>Lähiöprojektin työryhmät</i>	40
6. VALTION AVUSTUKSET	41
<i>Kaupunginosien Helsinki 2013–2015</i>	41

ESIPUHE

Lähiöprojektin toimintakausi 2012–2015, "Sivistys on siistiä", on edennyt vuoteen 2014. Vuoden aikana on jatkettu kaupunginhallituksen linjaamien esikaupunkien kehittämistoimien organisointia ja integrointia. Toimintaan on sisällytetty vaikuttavuuden jatkuva arviointi, toimenpiteiden näkyvyyden korostaminen ja perusteltu kohdistaminen oikeaan aikaan oikeaan paikkaan.

Kuluneena vuonna Lähiöprojektissa on keskitytty nykyisten hankkeiden toiminnan tehostamiseen ja vaikuttavuuden vahvistamiseen. Erytystä painoarvoa on kohdistettu hankkeiden viestintään, jotta hyvät asiat nousivat esille ja edesauttavat lähiöiden näkyvyyttä myönteisessä valossa. Kehittämällä hankkeiden ja virastojen yhteistä viestintää osana lähiökehittämistä luomme paremmat lähtökohdat toiminnan integroimiselle ja alueellisen identiteetin ja kaupunginosatuntemuksen vahvistumiselle. Yhä enemmän on nähtävissä muun muassa se, miten asukkaiden paikallisidentiteetti syntyy oman kaupunginosan, kotialueensa kautta. Nuorten hyvinvointikertomuksen mukaan nuorten helsinkiläisten keskuudessa oma kaupunginosa on hyvin keskeinen identiteettiä vahvistava tekijä.

Vuosi 2014 on ollut vahvasti julkisen ympäristön kehittämiseen tähtäävää. Lähiöprojekti on osallistunut aktiivisesti teemallisten kohteiden, erityisesti asemakeskusten ja kaupunkipuistojen parantamiseen laatimalla yleissuunnitelmia yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Ottamalla ympäristön suunnitteluun mukaan alueen toimijoita on onnistuttu luomaan monipuolisemmat suuntaviivat ja tavoitteet toteutuksen tueksi. Muun muassa Kontulan Kalliopuistoon, Pohjois-Haagan asemalle ja Kannelmäen Vanhaistenpuistoon laadittiin suunnitelmat, joiden laadintaan osallistuivat toteuttajavirastojen lisäksi myös palveluhallintokunnat, jotka alueella päivittäin toimivat. Hallintokuntien asiantuntijoilla on paras tuntemus alueen nykytilanteesta, tarpeista ja toiveista. Esimerkiksi huonokuntoisen, turvattomaksi koetun puiston aktivoiminen perustuu käyttäjien sitouttamiseen jo hyvissä ajoin ennen kunnostushankkeen toteuttamista. Tätä kautta luomme olemassa olevaan ympäristöön kunnostustoimenpiteiden yhteydessä julkista tilaa, joka palvelee ajanviettoa, harrastamista ja asukkaiden yhteistä tekemistä.

Alueelliseen, kokoavaan lähestymistapaan perustuva suunnittelu on avainasemassa lähiöalueita kehitettäessä. Kohdistamalla rakentamis-, kunnostus- ja sosiaalisia toimenpiteitä samaan aikaan samalle alueelle, luomme hyvät lähtökohdat toiminnan vaikuttavuudelle. Vuonna 2014 Lähiöprojekti käynnisti yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa Meri-Rastilan kaupunki uudistuksen. Työ keskittyy täydennysrakentamiseen ja julkisten- ja palvelutilojen kehittämiseen kulttuuri- ja asukastoimintaa unohtamatta. Yhteisesti sovitulla päämäärillä ja tekemällä asioita yhdessä vastaamme parhaiten esikaupunkiemme kehittämisen haasteisiin.



Rikhard Manninen
Lähiöprojektin puheenjohtaja



Tero Santaoja
Projektipäällikkö

2. TIIVISTELMÄ

Kaupunginhallitus hyväksyi 2.4.2012 (§ 324) Lähiöprojektin projektisuunnitelman kaudelle 2012 – 2015. Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokuntia ottamaan vuosien 2012 – 2015 toiminnassaan huomioon Lähiöprojektin tavoitteet ja kehittämisteemat sekä jatkamaan ja tehostamaan hallintokuntien välistä yhteistyötä.

Vuonna 1996 perustettu Lähiöprojekti tukee kaupungin strategioiden ja tavoitteiden toteuttamista sekä raportoi toiminnastaan vuosittain kaupunginhallitukselle. Tehtävänä on esikaupunkien yleisten kehityslinjojen määrittäminen sekä alueellisten kehittämistoimien organisoiminen ja integrointi. Lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyötä, jonka toiminta perustuu nelivuotiskausiin ja kiinteään virastojen väliseen toimintaan. Tärkeässä roolissa on myös virastojen välisten kustannustehokkaiden ja innovatiivisten toimintatapojen- ja mallien kehittäminen. Tekemisen ja toteutuksen lähtökohtana on toimintakauden kattava projektisuunnitelma, jossa määritellään kauden tärkeimmät päämäärät ja keinovalikoimat. Suunnitelma ohjaa projektin toimintaa koko toimintakauden ajan. Projektikauden 2012–2015 tunnuksena on: **”Sivistys on siistiä”**.

Vuonna 2014 Lähiöprojektissa jatkettiin eri kehittämishankkeiden organisoimista, jalkauttamista ja toteuttamista. Hankkeiden toiminta keskittyi kehittämistä vaativille alueille, joissa asuntokanta on yksipuolista, julkinen ympäristö heikossa kunnossa, palveluverkko yksipuolinen, asukastoiminta vähäistä sekä tarve syrjäytymisen ennalta ehkäisylle merkittävä. Tekemisessä painotettiin alueellista lähestymistapaa, jossa hallintokunnat ohjaavat kehittämistoimiaan monipuolisesti eri kaupunginosiin. Hyvin tärkeässä roolissa on yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin sitoutuminen, koska hankkeiden resursointi tapahtuu pääosin hallintokuntien talousarvioiden ja oman henkilöstön puitteissa. Kokonaisvaltaiseen kehittämiseen perustuva Meri-Rastilan kaupunkiudistus käynnistyi syksyllä 2014.

Vuonna 2014 laadittiin julkisen ympäristön parantamiseen tähtääviä suunnitelmia Kontulan Kalliopuistossa, Kannelmäen Vanhaistenpuistossa sekä Pohjois-Haagan asemalla. Jakomäen keskukseen laadittiin elävöittämissuunnitelma tukemaan alueen asukastoimintaa ja paikallisten nuorten aktivoimista käyttämään aktiivisemmin julkista tilaa. Korjaustapaohjeiden laatiminen jatkui Pajamäen alueella, johon valmistui uusi aluetarkastelu ja korjaustapaohjeistus syksyllä 2014. Tämän lisäksi Kannelmäen korjaustapaohjeistuksen laatiminen käynnistyi syksyllä 2014.

Vuonna 2014 keskityttiin kauden päätavoitteiden mukaisesti kulttuuri- ja sivistyshankkeisiin sekä syrjäytymisen ennalta ehkäisyyn tähtäävien toimintamallien toteuttamiseen ja kehittämiseen. Lähikoulujen vetovoimaan tähtäävissä Tempo-orkesteri ja Bändipaja-hankkeissa resursoitiin erityisesti hankkeiden näkyvyyteen kohdealueilla. Hankkeista teetettiin erilliset esitteet alueen kotitalouksiin näkyvyyden ja tunnettuuden parantamiseksi. Tätä kautta tavoitteena on vaikuttaa myös lähikoulujen vetovoimaan tuomalla esiin positiivista ja ainutlaatuista koulutoimintaa.

Asukkaiden vuorovaikutusmahdollisuuksia ja kaupungin avointa palvelukulttuuria edistettiin jatkamalla esikaupunkimessujen järjestämistä. Keväällä 2014 kohdealueena olivat läntiset esikaupunkialueet Malminkartano, Kannelmäki, Lassila, Pohjois-Haaga sekä Pitäjänmäki. Syksyllä toteutettiin messut itäisiin kaupunginosiin, kohdealueena Mellunkylä, Myllypuro, Itäkeskus ja Puotila. Keräämällä monipuolinen

hallintokuntien verkosto kertomaan alueen ajankohtaisista asioista, madallettiin osallistumiskynnystä, tuotiin aluetta koskevat asiat helposti löydettäväksi sekä parannettiin myös vuorovaikutus- ja keskustelukäytäntöjä. Kummassakin tilaisuudessa kävijöitä oli noin 200–300.

Lähiöprojektin toimintaraha oli vuonna 2014 yhteensä 585 000 €. Toimintarahaan sisältyivät myös vuodelta 2013 siirtyneet määrärahat, 112 000 €. Vuoden 2014 kokonaiskäyttö oli 439 738 €. Käyttämättä jäi 145 262 €, josta osa johtui hankkeiden arvioitua vähäisemmistä kustannuksista tai aikataulutuksesta, jonka myötä edellisen vuoden toiminnasta koituvat kustannukset ajoittuivat vuoden 2015 puolelle ja määrärahoista siirrettiin 112 000 € vuodelle 2015.

Vuonna 2014 jatkettiin aktiivista yhteistyötä valtion suuntaan asuinalueohjelman merkeissä. Lähiöprojekti vastaa "**Kaupunginosien Helsinki**"- kokonaishankkeen koordinoinnista yhdessä kaupunginkanslian kanssa. Hankekokonaisuus jakautuu kärkihankkeisiin, jotka ovat asuinalueohjelman teemapainotusten mukaisesti: 1) täydennysrakentamisen edellytysten parantaminen, 2) asuinympäristön laadun parantaminen sekä uudet toimintamallit ympäristön kehittämiseen sekä 3) demokratiatilojen kehittäminen, toteuttaminen ja toiminnan tukeminen. Vuonna 2014 näihin kärkihankekokonaisuuksiin haettiin kehittämisavustusta 1,68 M€, josta ARA myönsi haettavaksi 336 600 euroa. Vuosien 2013–2015 aikana Helsingin kaupunki sai avustuksia yhteensä 3 998 421 euroa, josta maksatukseen on saatu tähän mennessä 238 575 euroa. Saatujen avustusten osuus on noin 20 prosenttia koko asuinalueohjelman määrärahoista kaikkien mukana olevien kasvukeskuskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Lahti, Jyväskylä, Lappeenranta, Turku, Kuopio, Oulu, Pori, Vaasa ja Joensuu) osalta.

Lähiöprojektin laaja eri virastojen edustajista koostuva johtoryhmä kokoontui säännöllisesti vuonna 2014 ja mukaan tuli uusia edustajia kaupungin eri virastoista. Johtoryhmän puheenjohtaja toimii yleiskaavapäällikkö **Rikhard Manninen** kaupunkisuunnitteluvirastosta sekä Lähiöprojektin projektipäällikkönä **Tero Santaoja**. Lähiöprojektissa toimivat myös projektisuunnittelija **Pirjo Ruotsalainen**, arkkitehti **Linda Wiksten**, tiedottaja **Tiina Nuto** sekä lähiöarkkitehdit **Päivi Hellman** ja **Mustafa Gurler**.

3. KAUDEN 2012–2015 PÄÄTAVOITTEET

Verkostoituva esikaupunki ja viihtyisä ympäristö

Olemassa olevaa kaupunkirakennetta tiivistetään ja monipuolistetaan kestäväen kehityksen mukaisesti energiatehokkuuden vaatimukset huomioiden. Esikaupunkialueiden roolia tuetaan osana yhtenäistä, seudullisesti toimivaa kaupunkirakennetta. Täydennysrakentamista ohjataan olemassa olevan infrastruktuurin, palveluiden sekä hyvien kävely-, pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Täydennys- ja korjausrakentamista tuetaan uusia toiminta- ja rahoitusmalleja kehittämällä.

Toimivan, viihtyisän ja kunnossa olevan arkiympäristön kehittymistä edistetään alueiden sisäisiä yhteyksiä ja kaupunginosien saavutettavuutta tukemalla, julkisten kaupunkitilojen laatua parantamalla, asuinrakennusten ja pihojen laadukasta korjaamista ohjeistamalla sekä elinkeinoelämän alueellisia edellytyksiä vahvistamalla. Viihtyisä kaupunkiympäristö tarjoaa hyvän pohjan turvalliselle ja laadukkaalle kaupunkielämälle.

Kokeminen, oppiminen ja hyvä kaupunkielämä

Esikaupunkien toimintamahdollisuuksia ja imagoa vahvistetaan sivistys-, kulttuuri- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa tehtävällä monipuolisella yhteistyöllä. Hyvän kaupunkielämän rakentumista tuetaan kokemisen ja oppimisen kautta yhdessä alueellisten kulttuuri- ja sivistystoimijoiden, asukkaiden ja kolmannen sektorin kanssa.

Kasvavan vapaa-ajanvieton tarpeita ja mahdollisuuksia tuetaan osana lähiympäristöä, erityisesti koulujen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Erityistä painoarvoa asetetaan syrjäytymisen ehkäisyyn ja arjen turvallisuuden vahvistamiseen. Tavoitteena on mahdollistaa hallintokuntien välisten yhteistyöhankkeiden rakentuminen sekä laadukkaiden, alueen identiteettiä ja toimintaa vahvistavien tapahtumien edellytykset.

Viestintä

Viestinnän avulla tuetaan kattavasti Lähiöprojektin tavoitteita. Esikaupunkien tunnettavuutta ja imagoa vahvistetaan tuomalla julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista. Erityisesti keskitytään tapahtumista tiedottamiseen, kohdeyleisöjen tavoittamiseen ja ajankohtaisten teemojen esiin nostamiseen. Teemojen valinnassa otetaan huomioon asukkaiden kyselyissä ilmaiset mielipiteet ja kumppanihallintokuntien asiantuntijoilta kertyneet tiedot eri alueiden ihmisten tarpeista ja mielipiteistä. Näin parannetaan tiedonkulkua asukkaiden, kaupungin, yritysten, kansalaisjärjestöjen ja kaupunginosien välillä sekä lisätään vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia.

Uudella kaudella keskitytään Lähiöprojektin tunnetuksi tekemiseen kaupungin sisällä ja rakennetaan uusia yhteistyötapoja hallintokuntien ja alueen toimijoiden välille. Viestinnällä vahvistetaan verkostoituvan esikaupungin rakentumista.

LÄHIÖPROJEKTI 2012-2015

“Sivistys on siistiä”



VISIO

Helsingin esikaupungit ovat viihtyisiä ja urbaaneja kaupunginosia, joissa on monipuolinen asunto- ja työpaikkatarjonta, elinvoimainen kaupunkikulttuuri ja asukkaiden tarpeisiin vastaava palveluverkko..

YDINTEHTÄVÄ

Lähiöprojektin ydintehtävänä on Helsingin esikaupunkialueen imagon vahvistaminen edistämällä asunto- ja toimitilarakentamista, korostamalla kaupunginosien vahvuuksia ja alueidentiteettiä sekä tukemalla lähipalvelujen edellytyksiä osana viihtyisää kaupunkiympäristöä. Lähiöprojekti keskittyy kaupunkilaisten toimintamahdollisuuksien ja hyvän elämän edellytysten parantamiseen asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

TOIMINTA

Lähiöprojekti suunnittelee, käynnistää ja koordinoi Helsingin esikaupunkialueiden kehittämiseen liittyviä hankkeita ja yhteistyötapoja eri hallintokuntien sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Keskeisessä roolissa on hallintokuntien välisten toimintamallien kehittäminen.

TAVOITTEET

**Verkostoituva esikaupunki
ja viihtyisä arkiympäristö**

**Kokeminen, oppiminen
ja hyvä kaupunkielämä**

Toimenpiteet

**Täydennysrakentamisen
edistäminen**

**Kulttuurikasvatuksen ja
sivistyksen tukeminen**

**Julkisten kaupunkitilojen
kunnostaminen**

**Hallintokuntien väliset yhteistyömallit
syrjäytymisen ehkäisyyn**

**Korjausrakentamisen
edistäminen**

**Tapahtumien
tukeminen**

**Alueellisen elinkeinotoiminnan
edellytysten parantaminen**

**Asukastoiminnan ja verkos-
toitumisen tukeminen**

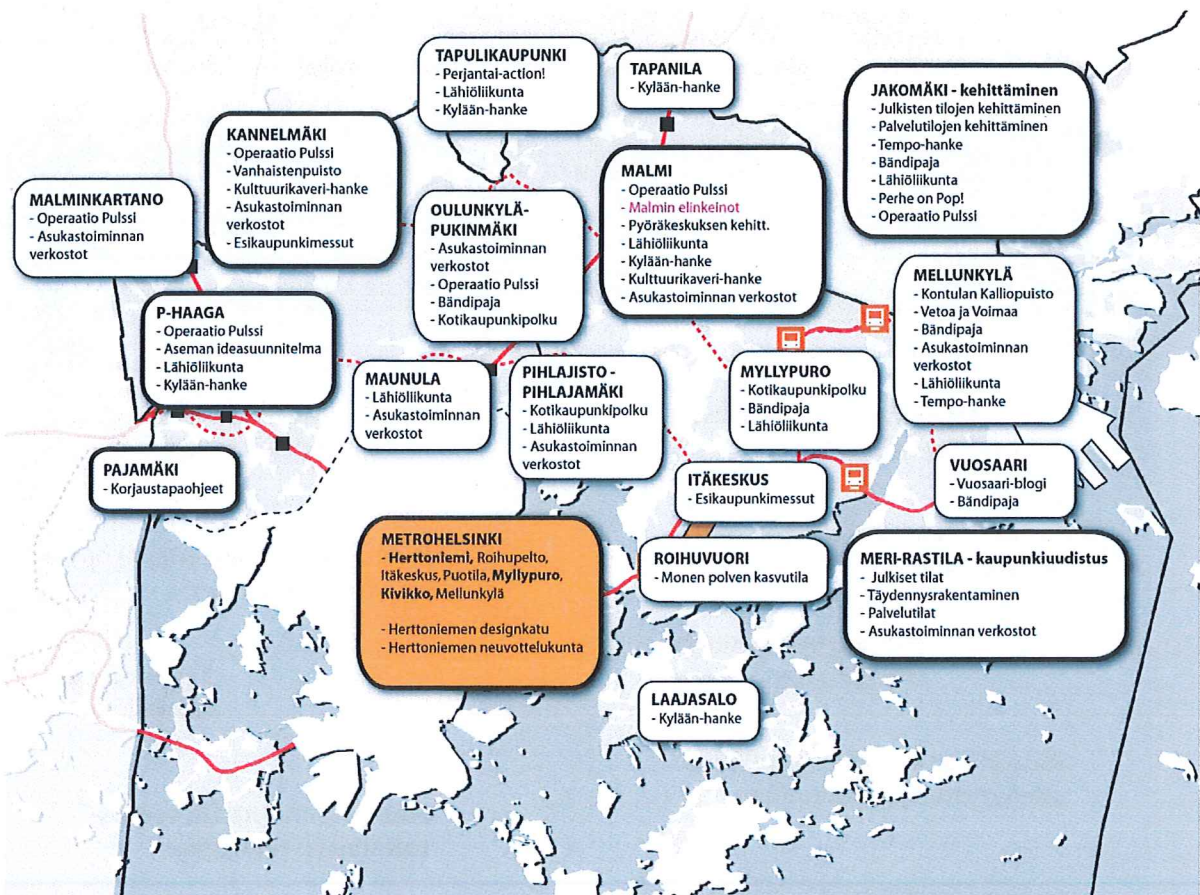
Liikkumisympäristön houkuttelevuus

Seuranta

4. VUODEN 2014 TOIMINTA JA ARVIOINTI

Lähiöprojektin toiminta ja hankkeiden toimenpiteet kohdistetaan esikaupunkialueille, jotka fyysisten, toiminnallisten ja sosiaalisten indikaattorien mukaan sitä tarvitsevat. Indikaattoreina ovat muun muassa ikärakenteen yksipuolistuminen, palvelujen heikentyminen, syrjäytyminen, rakennuskannan ja ympäristön tila sekä imagolliset tekijät. Projektin joustava rakenne, oma toimintaraha ja organisatorinen asema mahdollistavat monipuolisen ja etupainotteisen lähestymistavan eri alueisiin ja haasteisiin. Toiminnan tavoitteena on ympäristön kunnostustoimenpiteiden, täydennysrakentamisen ja yhteisöllisyyden tukeminen. Hankkeiden osalta lähtökohtana on niiden alueellisuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja vaikuttavuuden varmistaminen. Hankkeiden kohdealueet sovitaan Lähiöprojektin johtoryhmän sekä toiminnasta vastaavan hallintokuntien kanssa yhdessä.

Lähiöprojektin yhtenä tehtävänä on yhteistyössä hallintokuntien kanssa pilotoida erilaisia toiminta- ja palvelumalleja esikaupunkien kehittämiseen. Tässä kappaleessa esitellään vuoden 2014 toimintaa hankekohtaisesti sekä arvioidaan niiden onnistumista, vaikuttavuutta sekä tekemisessä syntyneiden toimintamallien integrointi- ja kehittämismahdollisuuksia. Hankkeen arvioinnit perustuvat hallintokuntien omiin näkemyksiin ja käytäntöihin, joiden pohjalta Lähiöprojekti koostaa ja tekee tulkintoja johtopäätöksiksi. Arviointi tehdään erilliselle arviointilomakkeelle, joka on esitelty sivulla 39.



Lähiöprojektin vuoden 2014 toiminta alueittain esitettynä. Toiminnallisesti (merkitty tummennettuna) resursointia kohdistettiin erityisesti Kannelmäen, Pohjois-Haagan, Pajamäen, Malmin, Meri-Rastilan ja Jakomäen alueelle sekä itäisiin kaupunginosiin MetroHelsinki-hankkeen osalta.

Julkisen ympäristön suunnitteluhankkeet

Vuonna 2014 Lähiöprojekti keskittyi esikaupunkialueiden julkisen ympäristön parantamiseen tärkeimmillä asemakeskusalueilla, pääraiteilla sekä kaupunkipuistoissa. Yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa teetettiin yleissuunnitelmia valituille kohdealueille. Tärkeänä osana oli myös alueen asukkaiden osallistaminen suunnitelmien ideoimiseen. Vuonna 2014 käynnistettiin Meri-Rastilan kaupunkiuudistushanke sekä jatkettiin monipuoliseen uudistamiseen tähtäävää Jakomäen kaupunginosakehittämistä.

Julkisten tilojen ja puistojen kehittäminen on monialaista työtä, jossa eri hallintokuntien välinen yhteistyö ja sitoutuminen ovat tärkeitä. Tekemisen lisäksi tarvitaan myös yhteisiä foorumeita, joissa ideat ja sitoutuminen rakentuvat. Lähiöprojektin ympäristöparannustyöryhmä toimii foorumina tiedon jakamiseen, toiminnan kohdistamiseen ja toimenpiteiden käynnistämiseen. Työryhmän tavoitteena on myös edistää kaupungin lähiörahaston laadukasta ja tarkoituksenmukaista käyttöä sekä parantaa hallintokuntien välistä yhteistyötä hankkeiden valmistelussa. Osa seuraavaksi esiteltävistä hankkeista tukeutuu kaupungin lähiörahastoon, eikä niitä olisi ollut mahdollista toteuttaa ilman rahaston mahdollistamaa investointitukea.

Meri-Rastilan kaupunkiuudistus

Lähiöprojekti ja kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamisprojekti käynnistivät syksyllä 2014 Meri-Rastilan kaupunkiuudistuksen. Meri-Rastilan kaupunginosa valmistui 1990-luvun alussa juuri ennen Vuosaaren metrolinjan rakentamispäätöstä. 25 vuoteen alueelle ei ole kohdistettu merkittäviä parantamistoimenpiteitä, vaikka erityisesti metron myötä kaupunginosan kehittämispotentiaali on suuri. Meri-Rastilan kaupunginosa tarvitsee päämäärätietoista parantamista. Muun muassa aukiot, katualueet ja julkisten rakennusten piha-alueet kaipaavat parannustoimenpiteitä. Julkisten ulkotilojen kehittämisen yhteydessä on tärkeää myös tarkastella olemassa olevan rakenteen täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.

Kaupunkiuudistuksen tavoitteena on parantaa alueen julkisia kaupunkitiloja sekä laatia alueen täydennysrakentamiseen tähtäävä asemakaava. Kytkemällä ympäristön parantaminen vahvemmin osaksi täydennysrakentamisen kehittämistä luodaan myös toimintamalleja "prosenttiperiaatteeseen" tähtäävälle aluekehittämiselle. Hankkeessa tehdään aktiivista yhteistyötä keskeisten hallintokuntien kanssa. Tavoitteena on kytkeä aluekehitykseen mukaan kulttuurikeskuksen Helsinki-mallin jalkauttaminen, nuorisoihmissuuden alueellinen työ ja nuorten tukeminen sekä tilakeskuksen palvelutilojen kehittäminen. Hankkeiden yhteydessä tarkastellaan myös alueen julkisten palvelujen toimivuus nyt ja tulevaisuudessa. Kaupunkiuudistus käsittää Meri-Rastilan metroaseman ympäristön, ostarin, torin ja 1990-luvun alussa rakennetun kerrostaloalueen sekä asuinalueen sisäiset puistoalueet.

Meri-Rastilan kaupunkiuudistuksen päätoimijat ovat Lähiöprojekti ja kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamisprojekti. Kiinteistövirasto vastaa palvelutilojen kehittämistyöstä. Tiiviissä yhteistyössä ovat mukana myös rakennusvirasto, liikuntavirasto, nuorisoihmissuuden keskus, kaupunginkanslia ja kulttuuri-

keskus. Lisäksi monet muut kaupungin hallintokunnat osallistuvat suunnitteluun hankkeen eri vaiheissa. Aktiivisesti mukana on myös alueen paikallistoimijoita.

Hankkeen alussa syksyllä 2014 tehtiin vuorovaikutusta paikallisten nuorten kanssa. Meri-Rastilan nuorisotalolla järjestettiin haastatteluja ja karttatyöpajoja, joissa nuoret pääsivät kertomaan näkemyksiään alueen nykytilasta ja kehitystarpeista. Paikalliset nuoriso-ohjaajat kehittivät nuorten kanssa uuden vuorovaikutusmetodin: nuoret saivat rakentaa toiveidensa kaupunginosaa mallintamalla Meri-Rastilaa Minecraft -tietokonepelillä. Hanke oli myös mukana nuorten RuutiExpo -tapahtumassa teemalla lähiöuudistukset ja Meri-Rastila. Työpajassa nuoret saivat osallistua lähiönsä tulevaisuuden visiointiin värikkään maastomallin ja mielenosoituskylttejä kantavien muoviluvahahahmojen avulla. Kommentteja saatiin myös monilta muilta Helsingin esikaupunkialueilta. Syksyllä järjestetyt työpajat antoivat hyvän taustan Meri-Rastilan kaupunki uudistuksen suunnittelulle. Jatkossa vuorovaikutusta tehdään kaikkien kaupunginosan asukkaiden kanssa. Uusia osallistavia metodeja tullaan kehittämään edelleen.

Vuoden 2014 loppupuolella käynnistettiin kaupunkitilojen ideasuunnitelma Lähiöprojektin toimeksiantona. Suunnitelmassa analysoidaan alueen puistot ja muut julkiset ulkotilat, jonka jälkeen yhteistyössä asemakaavoituksen kanssa tehdään ideasuunnitelma puistojen ja rakentamisen suhteesta, reiteistä, toiminnoista ja puistojen luonteesta. Työ valmistuu keväällä 2015. Kaupunki uudistuksen asemakaava-hanke, julkisten kaupunkitilojen kehittämishanke ja palvelutilatarkastelu etenevät rinnakkain ja toisiaan tukien. Hankkeet kestävät useamman vuoden.

Jakomäen kaupunkikehittäminen

Vuonna 2014 jatkettiin Jakomäen kehittämiseen tähtäävää työtä. Kiinteistöviraston tilakeskuksen kordinoimana vietiin eteenpäin alueellisen tilankäytön kokonaistarkastelua, jonka tavoitteena on löytää kustannustehokas ja toiminnallisesti perusteltu palvelutilojen suunnitelma Jakomäen keskukseen. Samassa yhteydessä kaupunkisuunnitteluvirasto on käynnistänyt keskuksen täydennysrakentamiseen tähtäävän asemakaavamuutoksen.

Lähiöprojektin toimesta keskuksen ympäristöön on laadittu julkisen ympäristön yleissuunnitelma, jossa tavoitteena on alueen elävöittäminen pienin, kustannustehokkain toimenpitein sekä asukastoiminnan tukeminen ideoimalla erilaisia ratkaisuja tilan haltuunotolle. Hyvänä esimerkkinä kaupunkiviljelyn mahdollistaminen ja erilaiset valaistukseen liittyvät ratkaisut. Jakomäen keskusta vaatii myös nopeita toimia julkisen ulkotilan kehittämiseksi, joten työssä esitetään miten väliaikaisia ja tulevia suunnitelmia voi yhdistää.

Työn tukena on toiminut vuonna 2013 toteutettu asukaskysely, jolla Helsingin kaupungin rakennusvirasto kartoitti suunnittelun taustatiedoksi asukkaiden ja muiden käyttäjien mielipiteitä alueen katu- ja viheralueiden hoidosta ja kunnostuksesta sekä yleisen turvallisuudesta ja viihtyisyydestä.

Asemakeskusten kehittäminen

Esikaupunkialueiden asemakeskukset ja ostarit ovat alueen tärkeitä käyntikortteja. Laadukas, turvallinen ja viihtyisä asemaympäristö tukee ajanviettomahdollisuuksia sekä edistää koko kaupungin osan imagoa.

Pohjois-Haagan asemaympäristöön teetettiin syksyn 2014 aikana ideasuunnitelma alueen parantamiseksi yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien kanssa. Mukana olivat myös alueen asukkaat ja asemaympäristön kiinteistöjen omistajat. Suunnittelualue käsitti Pohjois-Haagan aseman ympäristön sekä Schildtinpolun jalankulkualueen, rajautuen länsiosassa Kaupintien alikulkuyhteyteen sekä itäosassa Runar Schildtin puistoon.

Ideasuunnitelman lähtökohtana oli hyvin kuluneena ilmenevän asema-alueen ja siihen liittyvien kulkualueiden tilallisen kokonaiskuvan ja viihtyisyyden parantaminen sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien sujuvoittaminen. Suunnittelussa korostui myös asemalta Runar Schildtin puistoon johtavan yhteyden, Schildtinpolun, kehittäminen. Schildtinpolku muodostaa tärkeän toiminnallisen yhteyden asemalta Runar Schildtin puiston ja Pohjois-Haagan ostoskeskuksen suuntaan. Ideasuunnitelman laatimisessa tehtiin laajaa yhteistyötä eri hallintokuntien ja asukastoimijoiden kanssa. Työvaiheita käsiteltiin erikseen koottussa kehittämistyöryhmässä.

Pohjois-Haagan ideasuunnitelman toteuttaminen onnistui hyvin. Suunnitelmaan saatiin koottua keskeiset muutostarpeet, kiinteistönomistajien ja asukkaiden näkökulmat ja toiveet sekä sitoutettua alueen toimijat asemaympäristön kehittämiseen. Kokoamalla yhteen keskusteluissa nousseet tarpeet ja jalostamalla ideat tekniseksi suunnitelmaksi luodaan hyvät lähtökohdat hankkeen toteutumiselle. Useasti juuri olemassa olevien asemaympäristöjen kehittäminen on haasteellista muun muassa laajan vastuu- ja omistuspohjan sekä erilaisten, osin toisistaan eroavien tarpeiden vuoksi. Hanke etenee tarkempaan suunnitteluun vuoden 2015 aikana.

Lähiöprojekti osallistui myös aktiivisesti muiden asemakeskusten kehittämiseen Lähiöarkkitehdin toimesta. Esimerkiksi Kannelmäen Sitratorin parantamisen osalta varmistettiin Unelma-taideteoksen valaistuksen toteuttaminen.

Kaupunkipuistojen yleis- ja ideasuunnitelmat

Esikaupunkialueiden keskusten puistokokonaisuuksien suunnittelun ja toteuttamisen edistäminen on tärkeää. Laadukkaat puistotilat ovat keskeinen osa vetovoimasta esikaupunkiasumista. Varmistamalla monipuoliset ajanvietto- ja toimintamahdollisuudet luodaan hyvät puitteet myös asukastoiminnalle. Kaupunkipuistojen kehittämisen tavoitteena on luoda esikaupunkialueille kaupungin osan kokoavia, toiminnallisesti monipuolisia ja tyylikkäitä puistoja, jotka parantavat alueen imagoa. Kehittämisen myötä edistetään myös täydennysrakentamisen toteuttamisedellytyksiä sekä parannetaan lähiörahaston tavoitteiden toteuttamista ja virastojen välistä yhteistyötä. Kaupunginosapuistojen kehittämisessä yhteistyö eri hallintokuntien välillä on tärkeää, sillä yhdessä tehty suunnittelu, toteutus ja ylläpito säästävät resursseja sekä synnyttävät toimivampia ratkaisuja. Yhteisellä suunnittelulla vastataan myös entistä paremmin asuntototuotantoprosessin sujuvoittamistyöryhmän loppuraportissa (Khs 3.2.2014) todettuun

toimenpiteeseen rakennusviraston ja kaupunkisuunnittelun yhteistyön tiivistämisestä ja prosessin päällekkäisyyksien purkamisesta puistosuunnittelussa.

Kaupunkipuistojen kehittämisessä tärkeänä tavoitteena on vuorovaikutuksen kehittäminen ja lisääminen alueen toimijoiden suuntaan. Puistojen suunnittelussa järjestettiin asukastilaisuuksia ja tehtiin nostoja koko kaupungin ja projektin omille verkkosivuille sekä lähetettiin kummastakin mediatiedote. Kontulan Kalliopuistosta julkaistiin artikkeli myös projektin liitteessä Helsingin Uutisissa.

Kontulan kalliopuisto

Kontulan kalliopuistona tunnettu Kostinkallion puistoalue sijaitsee Kontulan keskustassa, metroaseman ja ostoskeskuksen itäpuolella. Puisto rajautuu lännessä Kontulan kirjaston ja nuorisotalon, uimahallin sekä Kontula-talon rakennuksiin, etelässä metroradan avokuiluun ja idässä Kotikonnuntie 2:n ja Ostostie 2:n asunto-osakeyhtiöiden piha-alueisiin.

Puistoalueelle toteutettiin ideasuunnitelma eri hallintokuntien toimesta kevään 2014 aikana. Tämän lisäksi suunnittelussa edistettiin vuorovaikutusmalleja ja asukasyhteistyötä, painopisteenä erityisesti lasten ja nuorten kanssa tehty yhteissuunnittelu. Työhön kuului keskeisenä osana asukkaille ja alueen toimijoille järjestetyt esittely- ja keskustelutilaisuudet sekä suunnittelutyöpajat. Kevään 2014 aikana pidettiin muun muassa kolme yleisötilaisuutta. Lisäksi suunnitelmaluonnoksia pidettiin esillä Kontulan kirjastossa ja lähiöaseman tiloissa. Vuorovaikutusta koordinoi kaupunkisuunnitteluvirasto.



Esikaupunkialueiden ympäristön ja toiminnallisuuden parantamista kaupunkipuistoja kehittämällä. Kontula, Kalliopuisto. (Kuva: Maisema-Arkkitehtitoimisto Näkymä Oy)

Työn tavoitteena oli muokata Kostinkallion puistosta Kontulan keskuksen uusi kaupunginosapuisto. Tu- kemalla Kontulan asemakeskusalueen julkisen ympäristön parantamista edistetään myös täydennysra- kentamisen edellytyksiä puiston läheisyydessä. Täydennysrakentamisen yhteydessä tehty Kalliopuiston elävöittäminen asukkaiden yhteiseksi ajanviettopaikaksi on viesti siitä, että kaupunki resursoi investoin- teja alueelle ja että kaupunki pitää huolta julkisesta ympäristöstään. Elävöittämällä vähäisellä käytöllä olevaa ja turvattomaksi koettua puistoaluetta luodaan paremmat mahdollisuudet asukkaiden omaehtoi- selle toiminnalle ja aktiiviselle käytölle.

Puiston yleissuunnitelman toteuttaminen onnistui hyvin. Kokoamalla laajan toimijaverkoston suunnitte- lemaan tärkeän julkisen kaupunkitilan kehittämistä, monipuolistettiin puistosuunnitelman sisältöä sekä edistettiin alueen toimijoiden välistä yhteistyötä. Parantamalla julkisia tiloja täydennysrakentamisen yhteydessä edistetään myös esikaupunkialueiden asuntorakentamisen toteuttamisedellytyksiä. Hanke etenee tarkempaan suunnitteluvaiheeseen vuoden 2015 aikana.

Kannelmäen Vanhaistenpuisto

Keväällä 2014 Kannelmäen Vanhaistenpuistoon laadittiin yleissuunnitelma Lähiöprojektin, liikuntaviras- ton ja rakennusviraston toimesta. Kaupunkipuiston parantaminen on osa Kannelmäen kokonaisvaltaista kehittämistä. Hankkeen ensisijaisena tavoitteena on parantaa Kannelmäen keskustan ulkoilu- ja virkis- tysmahdollisuuksia ja aktivoida asukkaita omatoimiseen arkiliikuntaan. Uudistus- ja kunnostustoimenpi- teillä vahvistetaan Kannelmäen keskeisten puistoalueiden identiteettiä sekä parannetaan koko kaupun- ginosan imagoa.

Suunnitelman tavoitteena on parantaa puistoalueiden yleisilmettä ja viihtyisyyttä sekä kehittää kaupun- kipuiston ydinalueen, Vanhaistenpuiston ilmettä puistomaisempaan suuntaan. Leikkipuisto Kannelmäen toiminta-alueet ja pelikenttä uudistetaan sekä Kanneltien edustalla sijaitseva pysäköintialue poistetaan ja sen tilalle esitetään uutta monipuolisesti varustettua lähiliikuntapaikkaa. Lähiliikuntapaikalle on sijoit- tettu mm. parkour-välineitä, BMX-pyöräilyyn tarkoitettu pump track-rata, pieni tekniikkarata ja ulkokun- tosali.

Kannelmäen liikuntapuiston nykyiset kenttäalueet on säilytetty suunnitelmassa sellaisenaan. Samalla kentän ympärysaidat ja katsomorakenteet uusitaan. Posetiivaripuistoon liikuntapuiston länsipuolelle on sijoitettu senioreille suunnattu ulkoliikuntapiste. Kannelmäen peruskoulun isoa pihaa jäsenetään istutus- ja toiminta-alueiden rajauksia parantamalla.

Uudenlaista ilmettä ja toimintamahdollisuuksia haetaan myös Kannelmäen kuntolenkin muodostamisel- la. Puiston ympäri suunnitellaan noin 3,0 km pituista, puistokäytävää ja kevyen liikenteen reittejä nou- dattavaa kehämäistä ulkoilureittiä, jonka varrelle sijoitetaan helminauhamaisesti kahdeksan ulkoliikun- tapistettä.

Hankkeessa tehtiin monipuolista vuorovaikutusta alueen asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Suunnitel- man käynnistymisestä tiedotettiin Kanneltalolla 9.4. pidetyillä (Kannelmäki-Lassila-Malminkartano- Pohjois-Haaga) esikaupunkimessuilla. Messujen yhteydessä asukkaille jaettiin Kannelmäen kaupunki- puistosta kertovia esitteitä ja tiedotettiin hankkeen vuorovaikutusmahdollisuuksista. Huhtikuussa järjes-

tettiin yleisölle avoin puistokävely ja workshop, johon osallistui noin kymmenen aktiivista asukasta. Tilaisuudessa pohdittiin, mitkä ovat alueen vahvuudet, mitkä asiat koetaan negatiiviseksi ja miten Kannelmäen puisto- ja liikunta-alueita voitaisiin tämän hankkeen puitteissa kehittää. Hanke etenee tarkempaan suunnitteluvaiheeseen vuoden 2015 aikana.

Ympäristötaidehankkeet

Jakomäen Broda

Designpääkaupunkivuoden ohjelmaan kuulunut Savi ja puu kaupungissa -kaupunkitaidehanke valmistui Jakomäkeen syyskuussa 2013. Vuonna 2014 taideteosta tuotiin aktiivisesti esiin alueen asukkaille ja hankkeesta kiinnostuneille tahoille. Kesäkuussa 2014 muun muassa asuntoministeri **Pia Viitanen** vieraili lähiökierroksensa yhteydessä tutustumassa taideteokseen. Syksyllä Helsingin energia toteutti teoksen valaistuksen viimeistelyn. Samassa yhteydessä asukkaille järjestettiin avoin tilaisuus tietokoneohjatun valaistuksen toteuttamiseksi. Valaistusratkaisu mahdollistaa päiväkohtaisesti yksilöitävän valoratkaisun, joka vaihtelee myös juhlapyhien mukaan.

Lähiörahaston tukeminen ja käyttö

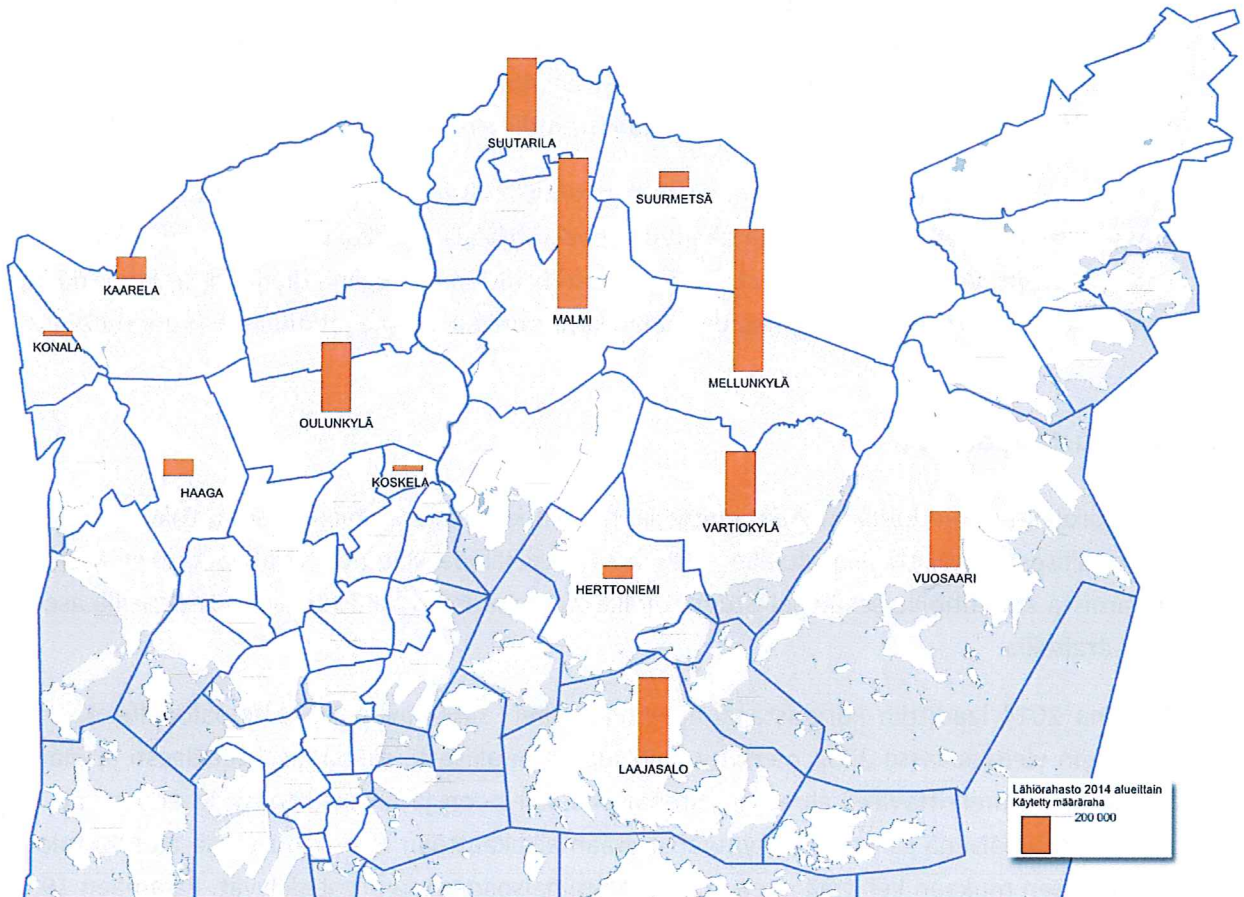
Lähiöprojektin tehtävänä on tukea kaupungin lähiörahaston tarkoituksenmukaista ja laadukasta käyttöä. Helsingin kaupungin lähiörahasto on erillinen investointirahasto, josta rahoitetaan hankkeita, jotka nostavat Helsingin lähiöiden arvostusta parantamalla lähiöiden viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta sekä ikään-tyvien kaupunkilaisten palvelumahdollisuuksia. Lähiörahaston varoja käytetään kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteuttavien kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen erikseen päättämien investointihankkeiden rahoitukseen. Rahaston hallinnoinnista vastaa kaupunginkanslia.

Lähiörahaston merkitys esikaupunkialueiden kehittämisessä on merkittävä. Lähiörahaston kautta on tuettu hyvin monipuolisesti esikaupunkialueiden kehittämistä niin laajempien julkisten rakentamishankkeiden kuin pienempien palvelutilojen ja niiden toiminnan parantamisen myötä. Useissa tapauksissa ilman rahaston tukea esimerkiksi julkisen ympäristön tai tärkeän palvelutilan parantamista ei olisi ollut mahdollista toteuttaa. Lähiörahasto on myös tärkeä mekanismi tukemaan virastojen välistä yhteistyötä.

Vuonna 2014 käytön tukemista jatkettiin osallistumalla hankkeiden kommentoimiseen ja virastojen välisen yhteistyön parantamiseen hankkeita valmisteltaessa. Tärkeänä foorumina toimii Lähiöprojektin joutoryhmä sekä ympäristöhankkeiden työryhmä. Toteuttamisen lisäksi hankkeiden näkyvyys on tärkeää, jotta positiiviset, lähiöiden viihtyisyyttä ja imagoa parantavat asiat ovat esillä ja tulevat asukkaiden ja median tietoisuuteen.

Lähiörahaston rahaa käytettiin vuonna 2014 yhteensä noin 4,0 M€ rahaston tarkoituksen mukaisiin hankkeisiin. Merkittävä osa käytöstä suuntautui ympäristöparannusinvestointeihin noin 3,1 M€, josta rakennusviraston hankkeisiin 2,8 M€ ja liikuntaviraston 0,3 M€. Suurimmat hankkeet olivat Linnanpel-

Ionpuiston rakentaminen Mellunmäessä (0,6 M€), leikkipuisto Rudolfin peruskunnostus Laajasalossa (0,4 M€) ja Maatullinpuiston ja -aukion rakentaminen Tapulikaupungissa (noin 0,3 M€). Liikuntavirasto peruskorjasi Vuosaaren liikuntapuistoa 200 000 eurolla. Myös asukastalojen ja -tilojen, vanhustenkeskusten ja palvelutalojen sekä nuorisotilojen toiminnallisuutta lisättiin lähes 800 000 eurolla.



Lähiörahaston käyttöä vuodelta 2014 alueellisesti kuvattuna.

Esikaupunkiasumisen ja palveluiden parantaminen

Kaupunginosien vetovoimaisuus on sidoksissa useisiin eri tekijöihin, joista monipuolinen ja laadukas asuntokanta sekä julkisten palvelutilojen laatutaso ja saavutettavuus ovat merkittävimpiä. Kaupungin keinot vetovoiman edistämiseksi kytkeytyvät vahvasti täydennysrakentamiseen ja erilaisen asumisen edellytysten kehittämiseen. Vuoden 2014 tehtävinä oli täydennysrakentamisen edistäminen, korjaustapaohjeiden laatiminen sekä julkisten palvelutilojen kehittäminen.

Täydennysrakentamisen edistäminen

Lähiöprojekti osallistui aktiivisesti kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamiskaavoituksen tukemiseen. Vuoden 2014 alussa perustetun täydennysrakentamisprojektin sekä Lähiöprojektin yhteistyöllä käynnistyi Meri-Rastilan kaupunkiuudistustyö. Hankkeessa tähdätään alueen monipuoliseen, hallintokuntarajat ylittävään kehittämiseen, jonka tavoitteena on alueen merkittävä parantaminen. Tärkeänä lähtökohtana on alueen asuntorakentamisen lisääminen yhdessä julkisten ulkotilojen parantamisen yhteydessä. Hanketta on esitelty tarkemmin julkisten tilojen suunnitteluhankkeissa sivulla 11.

Lähiöprojekti osallistui myös Jakomäen alueen kehittämiseen, jossa kaupunkisuunnitteluvirasto käynnisti vuoden 2014 lopulla täydennysrakentamiseen tähtäävän keskusta-alueen asemakaavan muutosprosessin. Tavoitteena on tukea koko kaupunginosan kehittymistä osana täydennysrakentamista sekä julkisten palvelu- ja ulkotilojen ja asukastoiminnan kehittämistä. Hanke jatkuu myös vuonna 2015.

Korjaustapaohjeet

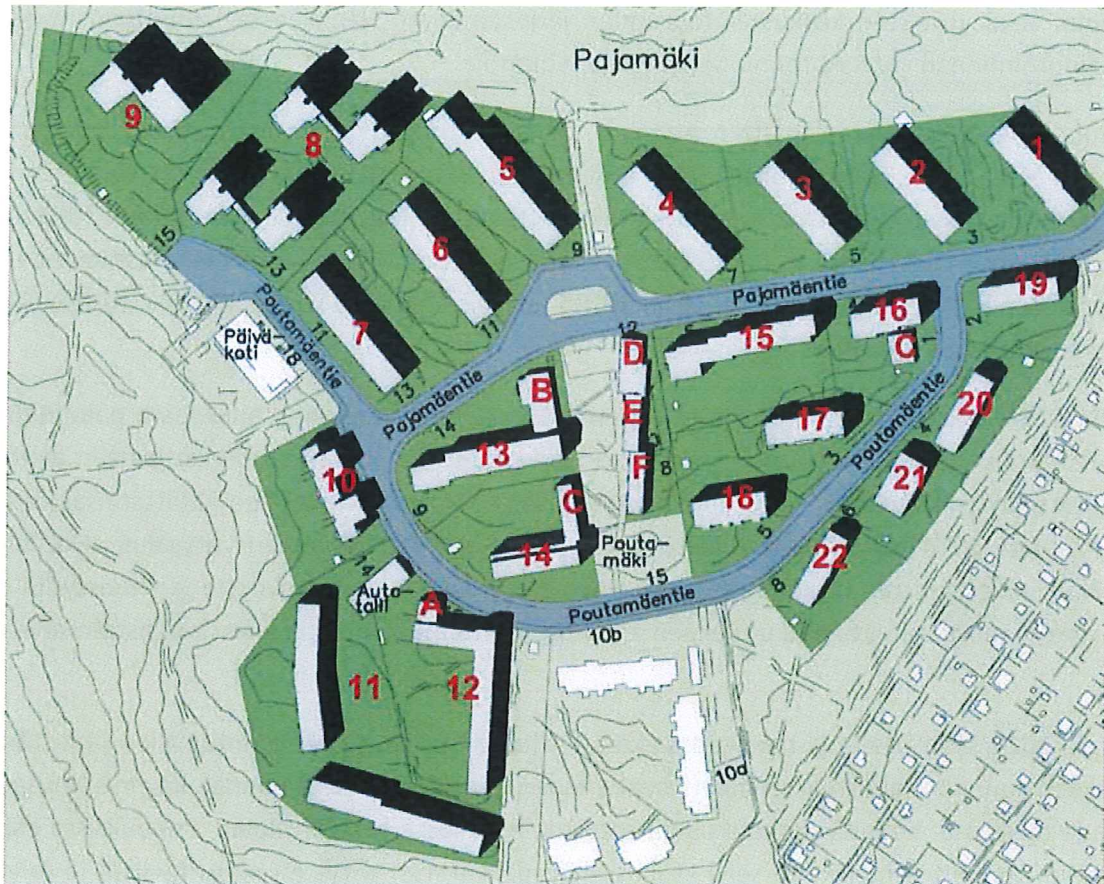
Lähiöprojekti tukee korjausrakentamista laatimalla korjaustapaohjeita kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävillä alueilla. Tämän lisäksi lähiöarkkitehdit ovat jatkaneet korjausneuvonnan antamista taloyhtiöille sekä osallistuneet julkisen ympäristön kehittämiseen keskeisillä asemanseuduilla ja pääraiteilla.

Vuonna 2014 laadittiin korjaustapaohjeet Pajamäen 1950-luvun kerrostaloalueelle. Kaupunginosa on Helsingin yleiskaavassa 2002 merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi yhtenäisenä säilyneen ja aikakautta hyvin edustavan ympäristönsä vuoksi. Yhtenäisenä säilynyttä ja ympäristöltään aikakauttaan hyvin edustavaa aluetta tulee yleiskaavamääräyksen mukaan kehittää siten, että sen ominaispiirteet ja arvot säilyvät. Pajamäen 1950-luvun alueen voi todeta säilyneen kokonaisuutena hyvin kaavoituksessa asetettujen suunnittelutavoitteiden mukaisena metsäkaupunginosana.

Korjaustapaohjeiden laatimisen lähtökohtana ovat olleet alueen ominaisluonteen säilyttäminen ja vaaliminen uudistamis- ja -korjaustoimenpiteitä suunniteltaessa. Ohjeiden päämääränä on rakennusten alkuperäisen ulkoasun, kaupunkikuvallisten arvojen ja ulkoympäristön maisemakuvallisten arvojen säilyttäminen niin hyvin kuin se on käytännössä mahdollista. Uusia haasteita menneiden vuosikymmenten arvoalueiden ominaispiirteiden säilymiselle tuovat kansainväliset ja kansalliset ilmastopöytäkirjat, jotka edellyttävät muutoksia rakentamisessa, korjaamisessa ja asumisessa. Helsingin kaupungin vuosille 2013–2016 laaditun strategiaohjelman yhtenä tavoitteena on kaupunkirakenteen eheyttäminen ilmastomuutokseen vastaamiseksi. Ohjelman mukaisesti alueiden täydennysrakentamista on tarkoitus edistää ja luoda edellytyksiä palveluiden säilyttämiselle lisäämällä asumisen osuutta vanhoilla alueilla, joten myös täydennysrakentamismahdollisuudet pysäköintipaikkoineen tulevat kaupunkisuunnittelijoiden selvitettäväksi.

Pajamäen aluekartoituksen ja korjaustapaohjeet ovat laatineet lähiöarkkitehti **Päivi Hellman** ja maisema-arkkitehti **Pia-Liisa Orrenmaa** Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirastosta. Energiategohokkuutta

koskevan osuuden on kirjoittanut energiakysymyksiin erikoistunut arkkitehti **Pirjo Pekkarinen-Kanerva** rakennusvalvontaviraston rakennustekniseltä osastolta.



Pajamäen korjaustapaohjeiden piirin kuuluvat talonyhtiöt (kuva: Päivi Hellman)

Elinkeinotoiminnan edellytysten kehittäminen ja markkinointi

Esikaupunkivyöhykkeen elinkeinotoiminnan tukeminen ja yritysalueiden kehittäminen julkisen ja yksityisen välisenä yhteistyönä on tärkeää. Helsingin tavoitteena on olla Suomen yritysmyönteisin kaupunki vuonna 2016. Lähiöprojekti edistää esikaupunkien elinkeinotoiminnan kehittämistä kaupungin strategian mukaisesti. Lähtökohtana on itäisten kaupunginosien yritys yhteistyön edistäminen sekä alueellinen elinkeinomarkkinointi ja kaupunkikehittäminen. Vuonna 2014 elinkeinotoiminnan tukemista kohdistettiin itäisiin kaupunginosaan sekä Malmille yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa.

MetroHelsinki-hanke

Lähiöprojektin koordinoima MetroHelsinki - hanke toteuttaa alueellista elinkeinomarkkinointia ja yritys yhteistyötä Itä-Helsingin metroradan varren alueilla. Yhteistyön, kaupunkikehittämisen sekä markkinoinnin kohdealueena ovat Itäkeskus, Puotila, Myllypuro, Herttoniemi, Roihupelto sekä Mellunkylä.

Hankkeella pyritään varmistamaan kohdealueiden elinkeinoelämän monipuolinen kehittyminen, alueiden houkuttelevuus yritysten sijoittumispaikkana sekä viihtyisyys ja vetovoimaisuus korkean profiilin alueina. Tärkeinä toimenpiteinä ovat tiedon jakaminen, jalkautuminen kohdealueille, konkreettinen tekeminen sekä yhteisten keskustelufoorumien järjestäminen. Hankkeessa kehitetään myös kaupungin elinkeinotoiminnan yhteisiä toimintamalleja ja työtapoja.

Metrohelsinki-hankkeessa laadittiin arviointi- ja kehittämistutkimus ulkopuolisen toteuttajan taholta kevään 2014 aikana. Työn tavoitteena oli arvioida hankkeen nykytila sekä esittää toiminnan jatkokehittämistarpeet. Selvitys jakautui kolmeen eri tavoitteeseen: MetroHelsinki-hankkeen tähänastisen työn arviointiin projektiaineiston ja haastattelujen perusteella, yritysprofiliien määrittämiseen tilastoaineiston perusteella ja kaupunginosakohtaisiin SWOT-analyyseihin sekä kaupungin ja yritysten välisen yhteistyön kehittämissuunnitelmaan.

Laaditun selvityksen ja hallintokuntien välisen keskustelujen pohjalta hankkeessa päädyttiin tekemään suunnantarkistus yhdessä kaupunginkanslian elinkeino-osaston kanssa. Hanke jaettiin selkeämmin yritysyhteistyön edistämiseen koko kohdealueella sekä kolmeen keskeiseen kehittämisalueeseen vuosittain. Vuonna 2014 kohdealueiksi valikoituivat Myllypuro, Herttoniemen yritysalue sekä Kivikon teollisuusalue. Aluerajausten tarkoituksena on tehostaa toiminnan vaikuttavuutta ja yhteistyötä eri osapuolten kesken, mutta tarvittaessa uudelleen arviointi kehittämistoimenpiteiden kohdistamiselle on mahdollista.

Vuonna 2014 MetroHelsinki-hankkeessa keskityttiin yritysyhteistyökokoontumisien järjestämiseen sekä hankkeen suunnan tarkistuksen myötä syntyneiden tavoitteiden ja toiminnan käynnistämiseen Myllypurossa ja Kivikossa. Yhteistyökokouksia järjestettiin Puotilassa sekä Kivikossa. Kokouksissa esiteltiin ajankohtaisia suunnitteluhankkeita sekä keskusteltiin paikallisten yritysten näkemyksistä ja toiveista yritysalueiden ja kaupunginosien kehittämiseksi. Vuoden aikana aloitettiin muun muassa Kivikon alueen tonttien tunnettuutta ja vuokraamista tukevan markkinointisuunnitelman tekeminen. Työhön valittiin ulkopuolinen asiantuntijayritys.

Myllypuron kehittäminen

Metropolian kampuksen tulo Myllypuroon on merkittävä muutosvoima Myllypuron kuin koko itäisten kaupunginosien kehitykselle. Noin 6000 opiskelijan ja hallintohenkilökunnan sijoittuminen alueelle tuo lisää ostovoimaa, mahdollistaa uutta yritys- ja opetussektorin yhteistyötä ja innovaatioita, lisää palveluiden käyttöastetta sekä vahvistaa alueen imagoa. Vuonna 2014 Lähiöprojekti tiivistä yhteistyötä Metropolian kanssa sekä käynnisti suunnittelutyön siitä, miten kampuksen vaikutuksia voidaan edistää ja ottaa huomioon osana koko Myllypuron kehittämistä. Tärkeänä osana on erilainen vuorovaikutus- ja viestintäyhteistyö ammattikorkeakoulun kanssa sekä positiivinen medianäkyvyys. Tärkeänä yhteistyökumppanina hankkeessa toimii kaupunginkanslian elinkeino-osasto.

Myllypuron ja sinne tulevan kampuksen tunnettuutta edistäviä viestintä- ja markkinointitoimia suunniteltiin yhdessä elinkeino-osaston ja Metropolian ammattikorkeakoulun kanssa. Lähtökohtana toimi Met-

roHelsinki-hankkeen arvioinnissa esiin tullut tavoite lisätä viestintäyhteistyötä valittujen alueiden toimijoiden kanssa.

Herttoniemen yritysalueen kehittäminen

Osana MetroHelsinki-hanketta on kehitetty myös Herttoniemen yritysalueen edellytyksiä. Herttoniemen yritysalueen kehittämisyhdistyksen Hyryn ja kaupungin edustajista koostuva Herttoniemen yritysalueen neuvottelukunta kokoontui vuonna 2014 säännöllisin väliajoin alueen kehittämisen ja yhteistyön merkeissä. Tapaamisten tavoitteena oli tiedon välittäminen, yhteistyörakenteiden ja toimintatapojen kehittäminen sekä Designkadun suunnittelun jatkaminen kaupungin ja yksityisten toimijoiden välisenä yhteistyönä. Yhteistyön tärkeänä painopisteenä on myös kaupungin elinkeinokehittämisen toimintamallien ja lähestymistavan vahvistaminen vastaamaan paremmin aluelähtöisyyteen. Keskeisenä osana keskusteluissa on ollut uuden yleiskaavan valmisteluun liittyvät tavoitteet yritysalueen kehittämiseksi sekä alueen yritystoiminnan monipuolistaminen ja jäsenhankinnan tukeminen.

Toiminnan yhtenä keskeisenä tavoitteena on kehittää yritysalueen pääväylän, Designkadun (Laivalahdenkatu - Mekaanikonkatu) viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta sekä tuoda näkyvyyttä tärkeälle työpaikka-alueelle. Designkadun suunnittelu eteni vuonna 2014 tarkentuneeseen yleissuunnitelmaan. Yleissuunnitelmassa esitetyt kadun kaupunkikuvallisia tavoitteita on jo osaltaan hyödynnetty alueen autoliikkeiden rakennushankkeissa.

Kivikon teollisuusalueen kehittäminen

Vuonna 2014 käynnistettiin myös Kivikon teollisuusalueen markkinointityö yhteistyössä kaupunginkansliain elinkeino-osaston ja kiinteistöviraston kanssa. Työn tavoitteena on laatia alueelle markkinointisuunnitelma sekä tavoitteet toimenpiteiden jalkauttamiselle. Suunnitelma valmistuu vuoden 2015 keväällä ja etenee tarkempaan vaiheeseen vuoden aikana.

Hankkeessa pilotoidaan kaupungin toimintamalleja yritysalueen aluekohtaiselle markkinoinnille. Tavoitteena on parantaa uuden teollisuusalueen näkyvyyttä yritysten sijaintipaikkavalinnoissa ja tuoda aluetta paremmin esille myös julkisuudessa.

Malmin kehittäminen

Elinkeino toiminnan kehittämistä toteutettiin myös Malmilla. Helsingin toinen aluekeskus Malmi on perinteinen ja keskeinen kauppapaikka, joka sijaitsee erinomaisten julkisten liikenneyhteyksien solmukohdassa.

Keväällä 2013 valmistuneen Malmin toimijakartoituksessa nostettiin esiin keskeisiä alueen elinkeinokehittämistä koskevia toimenpide-ehdotuksia, joita on tavoitteena jalkauttaa alueen toimijoiden keskuuteen. Yhteistyössä on mukana Koillis-Helsingin yrittäjäyhdistys. Alkuvuodesta 2014 Lähiöprojekti ja kau-

punginkanslian elinkeino-osasto järjestivät alueen toimijoille yhteisen ideointi- ja kehittämisiltapäivän Malmitalolla. Tilaisuudessa nousi monipuolisesti esiin yhteisiä tavoitteita ja ideoita alueen yritys- ja asukastoiminnan tukemiseksi. Toimijoiden aktivointi ja toiminnan käynnistäminen eivät onnistuneet vuoden 2014 aikana tavoitellusti. Haasteena oli muun muassa konkreettiseen tekemiseen tähtäävän yhteisen hankkeen tai teeman löytäminen. Tämän vuoksi vuonna 2015 tavoitteena on edistää elinkeinoyhteistyötä osana Latokartanontien kadunvarren kehittämistä, jolloin toiminnassa on selkeä kiinnittymiskohta ja hankelähtöisyys.

Malmin kehittämistyöryhmä jatkoi vuoden 2014 aikana kokoontumisiaan. Työryhmä tuki erinomaisesti kokoavaa, alueellista lähestymistapaa, jossa eri virastojen laaja yhteistyöverkosto visioi ja toteutti yhdessä kaupunginosan kehittämistoimenpiteitä. Vuoden aikana esillä olivat muun muassa pyöräkeskuksen kehittäminen, Latokartanontien asemakaavoitus, Malmin Pekanraitin ja Ala-Malmintorin katu- ja rakennussuunnittelu, julkisten tilojen parantaminen sekä asukasyhteistyön monipuolistaminen ja aktivointi.

Pyöräilyn edistäminen esikaupunkialueilla

Kaupunginosien hyvään arjen ympäristöön kuuluvat saavutettavat palvelut, joita on houkuttelevaa käyttää. Laadukkaat ja toimivat kävelyn ja pyöräilyn yhteydet sekä liikkumisen helppous tukevat palveluiden monipuolista käyttöä. Etenkin lähikoulun laadukas ja turvallinen saavutettavuus on tärkeää.



Malmin pyöräkeskuksen alustavia tilasuunnitelmia. (Kuva: Hanna Lehtonen, Metropolia AMK)

Vuonna 2014 jatkettiin yhteistyötä kaupungin liikennelaitoksen ja Liikenneviraston kanssa Malmin pyöräkeskuksen kehittämiseksi ja käynnistämiseksi. Tavoitteena on toteuttaa pyöräkeskus Malmin asemakeskusalueen yhteyteen, Latokartanontien varteen. Yhteistyötä jatkettiin myös Metropolian Liikkuvan Arjen Design-hankkeen (LAD) kanssa, jonka yhteydessä ammattikorkeakoulun opiskelijat laativat suunnitelmia pyöräkeskuksen tila-ohjelmaksi ja teknisiksi lähtökohdiksi. Osana pyöräkeskuksen suunnittelua kaupungin rakennusvirasto teki arkkitehtisuunnittelua tilan korjaamiseksi yhteistyössä tilan omistajan, Liikenneviraston kanssa. Pyöräkeskuksen vastuutoimijana kaupungin osalta toimii HKL, jonka tavoitteena on käynnistää pyöräkeskuksen toiminta vuonna 2016.

Hyvän kaupunkielämän vahvistaminen esikaupunkialueilla

Kaupunginosien elävöittämisessä on fyysisen kehittämisen lisäksi tärkeää parantaa laadukkaiden, positiivisten ja matalan kynnyksen toimintamahdollisuuksien ja palveluiden tarjontaa. Tukemalla ja luomalla esikaupunkialueille monipuolisia ja yhteisöllisiä hankkeita, edistetään eri elämäntilanteissa olevien kaupunkilaisten sitoutumista ja kotoutumista omaan asuinalueeseen sekä luodaan puitteita hyvän kaupunkielämän rakentumiselle.

Vuonna 2014 Lähiöprojektissa keskityttiin erityisesti toiminta- ja yhteistyömuotoihin, jotka tukevat lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden aktiivista toimintaa omalla asuinalueellaan. Tärkeässä roolissa oli eri hankkeiden näkyvyyden ja viestinnän kehittäminen sekä vuorovaikutus hankkeessa toimivien kanssa. Erityisesti ruohonjuuritason toiminnan, vuorovaikutuksen ja yhteydenpidon kautta luodaan parhaimmat edellytykset toiminnan jalkauttamiselle. Esimerkiksi Operaation Pulssi kerää monipuolisesti tietoa ja toiveita nuorilta itseltään hankkeen ohjelmatarjonnan rakentamiseksi.

Operaatio Pulssi

Kulttuurikeskus käynnisti nuorisohanke Operaatio Pulssin Malmilla, Pukinmäessä ja Tapanilassa vuonna 2012. Hankkeen tavoitteena on ehkäistä 12–18 -vuotiaiden nuorten syrjäytymistä innostamalla nuoria harrastamaan, kohtaamaan toisiaan sekä vaikuttamaan asuinalueensa harrastustoimintaan. Toiminta on nuorelle maksutonta ja nuoret voivat itse vaikuttaa tarjottavaan toimintaan kouluissa tehtävien kyselyjen yhteydessä. Hankkeessa tutustutetaan nuoria uusiin harrastuksiin sekä alueen palveluihin matalalla kynnyksellä. Toiminta sisältää lyhytkurseja, teemailtoja ja tapahtumia, joita alueen toimijat yhteistyössä järjestävät. Tarjottava toiminta kootaan erilliseen Pulssi-esitteeseen.

Pulssi -toimintaan kuuluu olennaisena osana koulutempaukset, joissa nuorilta tiedustellaan, mitä harrastuksia he haluaisivat itse kokeilla. Vuonna 2014 pyrittiin nuorten osallisuuden ja ymmärryksen syventämiseen ja kyselylomakkeiden sijaan koulutempauksissa otettiin käyttöön toiveseinät, joille kerättiin nuorten ideoita ja toiveita harrastuksista ja tekemisestä. Ideoiden pohjalta koottiin kussakin koulussa nuorten ryhmät, jotka valitsivat ne ideat, joita he halusivat lähteä itse suunnittelemaan ja toteuttamaan.

Kevään vaikuttamisprosessin tuloksena syntyi noin 200 nuorten ideaa. 39 kiinnostunutta nuorta jatkoi suunnittelua toiminnan järjestämiseksi. Syksyn prosessin tuloksena syntyi noin 600 ideaa, josta 25 nuorta jatkoi työstämään teemoja. Näistä kevään 2015 toiminnassa tullaan toteuttamaan muun muassa afro-dance-kurssi, yönuta, leffailta, leffantekokurssi, leivontakurssi ja futisturnausta.

Vuoden 2014 aikana Pulssin toiminnan alla järjestettiin 36 kurssia, joihin osallistui noin 300 kävijää sekä seitsemän tapahtumaa, jotka tavoittivat 700 nuorta. Koulutempauksia pidettiin keväällä kolmesti alueen kolmessa yläkoulussa ja syksyllä kahdesti neljässä yläkoulussa. Tempauksien ja aamunavausten kautta tavoitettiin kasvokkain keväällä 900 nuorta ja syksyllä 2400 nuorta. Tavoitettujen nuorten määrä kasvoi edellisestä vuodesta merkittävästi.

Nuorten kokemukset kursseilta ja tapahtumista ovat olleet kurssikyselyiden mukaan hyvin positiivisia. Nuoret ovat löytäneet kursseilta uusia harrastuksia, päässeet syventämään tietojansa ja taitojaan sekä saaneet uusia kavereita. Osallistavampi vaikuttamisprosessi on lisäksi aktivoanut nuoria tekemään itse ja samalla ymmärtämään vaikuttamismahdollisuutensa heidän omien ideoidensa toteutuessa.

Pulssin tavoite vahvistaa nuorten osallisuutta on vaikutuksiltaan merkittävää, mutta tarkoittaa resurssien osalta myös sitä, että mukana olevien toimijoiden tulee olla aiempaa aktiivisemmassa roolissa ja vastuunjakajina toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Hallintokuntien ja järjestöjen yhteistyö on sitoutunutta ja yhteistyön hyödyt nähdään erinomaisina nuorten kanssa toimimiseen. Koska Pulssi-toiminta on lyhytkestoista tutustumista harrastuksiin, on osallistujille pyritty kertomaan, missä harrastusta voi jatkaa kurssin jälkeen. Lähiöprojektin hankerahoitus jatkuu myös vuonna 2015.

PerjantaiAction Tapulikaupungissa

Vuoden 2013 alussa alkanutta PerjantaiAction! -hanketta toteutettiin Tapulikaupungissa yhteistyössä varhaiskasvatusviraston, nuorisoasiainkeskuksen ja liikuntaviraston kanssa. Hankerahoitus päättyi Lähiöprojektin osalta vuonna 2014. Tavoitteena oli lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä elämänhallinnan lisääminen tarjoamalla ohjattuja liikuntakokemuksia ja virikkeellistä toimintaa sekä innostaa oma-toimiseen tekemiseen. Toiminta oli avointa kaikille lapsille ja nuorille. Yhteistyö liikuntaviraston lähiöliikuttajien kanssa toi myös uusia innovaatioita leikkipuiston toimintaan.

PerjantaiAction! -liikuntapäivät järjestettiin pääsääntöisesti Leikkipuisto Tapulilla, joka on Tapulikaupungin lapsille ja nuorille tuttu paikka. Päivien teemoina olivat muun muassa sirkus, ulko- ja sisäliikunta, keilaus sekä tempurata. Vuosina 2013–2014 toiminnassa ja tapahtumissa oli mukana noin 900 osallistujaa. Toimintaan sisältyi myös poikakerho- ja tanssiryhmätoimintaa, joihin osallistui säännöllisesti 25 lasta ja nuorta. Tapahtumissa lapset ja nuoret saivat kokemuksia uusista liikuntalajeista, oppivat kannustamaan toisiaan, ottamaan muut huomioon sekä löysivät uusia kaverisuhteita ja harrastuksia. Lapsi tai nuori sai kokemuksia myös siitä, että hän on tärkeä. Alueen yhteisöllisyys ja osallisuus vahvistui vanhempien ollessa mukana tapahtumien järjestämisessä.

PerjantaiAction! -toiminnoista muun muassa tanssikurssi jatkuu nuorisoasiainkeskuksen rahoittamana sekä poikakerhot nuorisotalon ja leikkipuiston yhteistyönä. Loma-aikojen toimintaa toteutetaan jatkossa yhteistyössä nuorisotalon, leikkipuiston, lähiöliikunnan ja seurakunnan sekä kirjaston kanssa. Tapahtumia tullaan järjestämään 1-2 kertaa vuodessa.

Sadut ja tarinat

Varhaiskasvatusviraston ja kirjastotoimen vuonna 2012 alkanut yhteistyöhanke Sadut ja tarinat päättyi Lähiöprojektin tukemana vuoden 2014 alussa ja siirtyi Kulttuurikeskus Caisan erillisrahoituksen piiriin. Tavoitteena oli lisätä lasten osallisuutta ja toiminnallisuutta omalla asuinalueella muun muassa Caisan laadukkaan ohjelman kautta. Ne päiväkodit, joilla oli esimerkiksi hankalien kulkuyhteyksien takia haastavaa päästä Kulttuurikeskus Caisaan, pääsivät osallistumaan kulttuuritarjontaan omassa päiväkodissaan tai lähikirjastossa.

Kulttuurikeskus Caisan kautta venäjänkieliset ja somaliankieliset taiteilijat jalkautuivat kirjastoihin esiintymään. Esityksiä oli yhteensä 35. Esityksissä kävi 630 lasta ja 90 aikuista. Vuonna 2015 toiminta jatkuu kirjastojen ja päiväkotien yhteistyönä.

Perhe on Pop Jakomäessä

Kaupunginkirjasto, nuorisoasiainkeskus ja varhaiskasvatusvirasto aloittivat "Perhe on Pop" -toiminnan Jakomäessä vuoden 2013 alussa. Mukana toiminnassa ovat myös liikuntaviraston lähiöliikuttajat. Projektin tavoitteena on aktivoida ja osallistaa haasteellisen Jakomäen alueella asuvia lapsiperheitä suunnittelemaan ja järjestämään tapahtumia sekä innostaa erityisesti maahanmuuttajataustaisia perheitä tulemaan mukaan yhdessä tekemiseen.

"Perhe on Pop" -toiminnassa on mukana lähes kaikki Jakomäessä toimivat yhteisöt, joiden keskinäinen yhteistyö on tiivistynyt toiminnan myötä. Joulumaa ja Liikuntatapahtumat järjestettiin vuonna 2014 ja niihin osallistui noin 150 - 200 henkilöä. "Perhe on Pop"-toiminnassa mukana olleet alueen toimijat ovat toisiinsa tutustuttuaan luoneet myös uutta yhteistyötoimintaa alueella (esim. kirjastossa lasten ja vanhempien elokuva-aamut). "Perhe on Pop" -toiminta jatkuu myös vuonna 2015.

Lähiöliikunta

Liikuntavirasto on toteuttanut esikaupunkialueilla lähiöliikuntaa Lähiöprojektin tuella viitisentoista vuotta. Toiminnan tavoitteina on asukkaiden monipuolisen liikuntakulttuurin edistäminen lähiöliikunta-alueilla tuottamalla laadukkaita liikuntapalveluita Myllypurossa, Kontulassa, Maunulassa, Haagassa, Pihlajamäessä, Malmilla sekä Jakomäessä ja Tapulikaupungissa. Hyvät liikuntapalvelut ovat yksi merkittävä alueen vetovoimatekijä. Muun muassa Myllypuron aktiivinen liikuntatoiminta tunnetaan koko Helsingissä ja omalta osaltaan profiloi koko kaupunginosan tunnettuutta.

Lähiöliikunta järjestää yhteisiä ohjattuja liikuntaryhmiä sekä aktivoi liikuntaneuvonnan avulla ikääntyviä, nuoria, perheitä sekä aikuisia omatoimiseen liikunnan harrastamiseen oman hyvinvointinsa edistämiseksi. Se tukee monikulttuurisuutta, suvaitsevuuatta ja yhteisöllisyyttä liikunnan keinoin. Lähiöliikuntaa vetää neljä lähiöliikuttajaa.

Lähiöliikunnan vaikuttavuus perustuu merkittäviin kävijämääriin. Vuosina 2013–2014 käyntikertoja eri lähiöliikunnan toiminnassa oli yhteensä noin 93 600 - 98 000. Asiakkaita oli noin 30 000. Seniorisäpinät, liikuntahulinat ja suurin osa FunAction -toiminnasta on siirtynyt Lähiöprojektin rahoituksesta liikuntaviraston normaaliksi toiminnaksi vuoden 2014 alusta. Lähiöprojekti tukee lähiöliikuntaa myös vuonna 2015.

Vuosaari-blogi

Nuorisoasiainkeskus ja maahanmuutto-osasto käynnistivät Vuosaari-blogi hankkeen syksyllä 2013. Hanke päättyi Lähiöprojektin rahoituksen osalta vuonna 2014 ja jatkuu nuorisoasiainkeskuksen normaalina toimintana. Blogin tavoitteena oli sosiaalista mediaa hyödyntäen innostaa vuosaarelaisia kertomaan positiivisia ja erilaisia näkökulmia sisältäviä tarinoita alueesta, lisätä kiinnostusta ja omistajuuden tunnetta omaan asuinalueeseen, löytää tapoja ilmaista alueen omaleimaisuutta sekä halua esitellä aluetta ulkopuolisille. Hankkeessa järjestettiin ilmaista koulutusta, jonka sisällön tuotti Sarjakuvakeskus. Hankkeessa tuotettiin vuorovaikutteinen blogisivusto vuosaari.munstadi.fi. Yhteistyötahoja ovat olleet Helsingin Poetry Connection, Vuosaari-seura, Vuosaaren lasten ja nuorten toimijaverkosto, peruskoulujen ja vanhempien yhteistyöfoorumi, Finn Mamu monikulttuurinen yhdistys ry sekä Vuotalo, jonne Vuosaaren sarjakuvapiste siirtyi vuoden 2015 alussa.

Syksyllä 2013 alueen eri asukasryhmille järjestettiin kursseja ja pajoja, jotka sisälsivät erilaisia luovan ilmaisun keinoja. Kirjastossa, Vuosaaren peruskoulussa, Tehtaanpuiston yläasteella, Kallahden nuorisotalossa, päiväkotikiirakavaanissa, palvelukoti Rantakartanossa ja Vuosaaren lähiöasemalla järjestetyissä pajoissa oli yhteensä noin 250 osallistumiskertaa. Vuonna 2014 Sarjakuvakeskus perusti Kallahden nuorisotalolle Vuosaaren sarjakuvapisteen, joka tarjosi kursseja ja työpajoja torstaisin aikavälillä 13.3.–22.5 niin lapsille, nuorille sekä aikuisille. Osallistuminen niihin oli vuoden 2013 tasoa.

Blogi-sivustolle on tehty päivityksiä vuoden 2014 aikana noin 50 kappaletta (vuonna 2013 päivityksiä oli 16), joista osa oli tapahtumailmoitusta. Myös sarjakuva- ja juttublogeja tuotettiin Vuosaaresta ja vuosaarelaisista. Itsenäisesti blogia pitäviä on vielä harvassa. Kävijätalaston mukaan sivustolla kävi arviolta 800 kävijää kuukaudessa. Sivuston voi katsoa olevan tärkeä väline Vuosaaren imagon luonnissa.

Kulttuurikaveri -hanke

Kulttuurikeskus ja sosiaali- ja terveysvirasto aloittivat vuoden 2013 alussa Kulttuurikaveri -hankkeen. Hankkeessa vapaaehtoiset kulttuurikaverit lähtevät erilaisiin kulttuuritapahtumiin seuraksi tai ver-

taisoppaiksi henkilöille, jotka kokevat kulttuuritilaisuuksiin lähtemisen joko fyysisen tai psyykkisen toimintakyvyn alentumisen vuoksi hankalaksi. Hankkeen tavoitteena on lisätä kulttuuripalveluiden saavutettavuutta, rohkaista ja aktivoida uusia käyttäjiä osallistumaan ja hyödyntämään olemassa olevia kulttuuripalveluita sekä lisätä vuorovaikutusta palveluiden tarjoajien ja kansalaisten välillä.

Kulttuurikaveritoiminnan ensisijaisina kohteina ovat ikäihmiset. Esikaupungeissa kulttuurikaverikohteita ja -toimintaa keskittyy Malmitaloon, Kanneltaloon, Itäkeskuksen Stoaan ja Vuotaloon sekä Jakomäen kirjaston Olkkariin. Toiminnassa on mukana myös kymmenkunta muuta kulttuurilaitosta, jotka ovat tehneet kulttuurikaverisitoumuksen (sitoutuminen alennettuun pääsylippuun).

Kulttuurikavereiksi on koulutettu yhteensä 78 henkilöä ja koulutusta järjestetään tarvittaessa lisää. Kulueneen vuoden aikana kulttuurikaverit olivat järjestämässä 218 keikkaa kulttuuritilaisuuksiin. Eniten keikkoja tehtiin Malmitaloon (47 kpl), Kanneltaloon (17), Vuotaloon (12) sekä kirjastojen tapahtumiin (24). Keskustan kulttuurikohteista suosituin oli Kaupungin orkesteri.

Hankkeen vaikuttavuus syntyy vapaaehtoisten tekemän työtuntien määrästä. Koordinaattorin tekemä työaika vuoden aikana voidaan ajatella kaksinkertaistuvan vapaaehtoisten tekemien työtuntien kautta. Merkittävää on etenkin se, miten paljon eri kulttuurilaitokset ja niiden palvelut saavat vapaaehtoista markkinointiapua kulttuurikavereiden kautta. Hankkeen toiminnassa on vielä tehostettavaa asiakasmäärien kasvattamisen ja toiminnan kustannustehokkuuden osalta. On tärkeää muistaa, että kulttuurikaveritoiminnassa ei ole kyse suurten yleisöjen toiminnasta, vaan enemmänkin "räätäloidystä" toiminnasta, joka ottaa huomioon erityisesti yksilöiden toimintakyvyn. Esimerkiksi monelle asiakkaalle jo se, että he pääsevät keskustelemaan ja suunnittelemaan kulttuurivierailua vapaaehtoisten kanssa, on merkityksellistä.

Toiminnan pilotointi Lähiöprojektin toimesta jatkuu vuoden 2015 ajan, jonka aikana on tarkoitus löytää pysyvät toimintatavat ja resurssit mallin vakiinnuttamiseksi virastojen normaaliin toimintaan. Keskeisenä tekijänä pilotoinnissa on toimintamallin rakentaminen yhteistyössä kulttuurikeskuksen ja sosiaali- ja terveysviraston kesken. Sosiaali- ja terveysvirasto järjestää vapaaehtoisuuteen perustuvan välitystoiminnan ja kulttuurikeskus kulttuuriorganisaatioyhteistyön.

Lähikoulujen vetovoiman vahvistaminen

Toimintakauden päätavoitteisiin kuuluu esikaupunkialueiden lähikoulujen vetovoiman vahvistaminen. Vuonna 2014 jatkettiin yhteistyöhankkeiden Tempo orkesteri, Bändipaja ja Kylään 2 ja 3 toimintaa keskittyen erityisesti viestinnän ja positiivisen näkyvyyden korostamiseen. Sen lisäksi, että hankkeissa tarjotaan monipuolista musiikkitoimintaa koulujen arkeen, toiminnan vaikuttavuutta tulee hakea myös hankkeiden näkyvyyden kautta muun muassa mediassa ja kohdealueilla.

Bändipaja -hanke

Kulttuurikeskuksen ja opetusviraston käynnistämä Bändipaja-hanke jatkui vuonna 2014. Hankkeen tavoitteena on aktivoida Itä- ja Koillis-Helsingin koulujen oppilaita harrastamaan rytmimusiikkia sekä antaa lapsille ja nuorille kokemuksia ja elämyksiä musiikin keinoin. Matalan kynnyksen bändipajatoiminnan avulla pyritään syrjäytymisen ehkäisyyn tarjoamalla perheen tulotasosta tai taustasta riippumatta lapsille laadukasta musiikinopetusta koulupäivän aikana. Pop & Jazz Konservatorio tuottaa opetuksen sekä koordinoi hanketta, tuottaa viikoittaisen opetustoiminnan, tiedottaa hankkeesta, organisoii konsertit ja kehittää instrumenttiopetusta.

Bändipaja-toiminnassa on mukana kahdeksan koulua: Jakomäen ja Kallahden peruskoulut, Keinutien, Mellunmäen, Mustakiven, Myllypuron ja Puotilan ala-asteen koulut, Myllypuron yläasteen koulu sekä Aurinkolahden peruskoulu. Mukana olevien oppilaiden valinnat on tehty koulujen toimesta. Bändipaja -hankkeen organisointia kouluissa on kehitetty aktiivisesti koko toiminnan ajan. Myös media on ollut kiinnostunut hankkeesta ja muun muassa Helsingin Sanomat esitteli hanketta vuonna 2014.

Vuosina 2013 - 2014 kouluissa on ollut yhteensä noin 25 bändipajaryhmää, joissa kussakin 5-8 oppilasta. Viikoittain ryhmiin on osallistunut noin 200 lasta seitsemän tuntiopettajan ohjauksessa. Syksystä 2014 osallistujamäärä on vakiintunut noin 180 lapseen. Yksi bändiryhmä on toiminut Oulunkylän Seurahuoneella. Tammikuussa 2014 käynnistyi "Dream on Big Bänd"-toiminta, jossa soittaa 20 oppilasta eri kouluista. Toiminnasta on myös tehty opinnäytetyö Metropolia ammattikorkeakoulun pop & jazzmusiikkipedagogin koulutusohjelmaan.

Vuonna 2014 toiminnan puitteissa järjestettiin yhteensä 21 konserttia. Syksyllä 2014 aloitettiin Hot Hour -konserttiviikon malli, jossa esiintymiset sijoitetaan samoille viikoille. Bändipaja-ryhmien lisäksi illoissa esiintyi myös musiikkilukiolaisia ja Pop & Jazz Konservatorion omia oppilaita. Tämä paransi oppilaiden osallistumisaktiiviteettia ja kasvatti yleisömäärää. Lasten bändit ovat osallistuneet myös erilaisiin kilpailuihin (Galaxi Sound) ja olleet mukana YLE:n dokumenttiohjelmassa.

Bändipaja-toiminta osana kuntouttavaa työtoimintaa Oulunkylässä

Bändipaja-hanketta toteutetaan sosiaalisin perustein Kumppanuustalo Oulunkylän seurahuoneella sosiaali- ja terveysviraston aluetyöyksikön kanssa. Toiminnan tavoitteena on musiikin oppimisen lisäksi ehkäistä ilman opiskelu- tai työpaikkaa olevien nuorten syrjäytymistä sekä saada heidät mukaan aktiiviseen, kehittävään ja tavoitteelliseen toimintaan.

Oulunkylän Seurahuoneen bändipajatoiminnassa on kerralla kymmenen työkokeilu- tai kuntouttavan työtoiminnan paikkaa sekä yksi palkkatuella palkattu ohjaaja, joka vastaa bändipajatoiminnan käytännön järjestelyistä. Bändipajalaisten työaika on viisi tuntia päivässä. Työkokeilu- tai kuntouttavan työtoiminnan sopimus solmitaan kuudeksi kuukaudeksi. Työtehtäviin kuuluu ohjelmiston suunnittelua, harjoittelua ja esiintymistä. Bändipajalaiset saavat musiikinteoriaopetusta yhden viikkotunnin verran, jonka järjestää Pop&Jazz konservatorion musiikkipedagogi.

Vuonna 2014 Bändipajan työtoimintaan osallistui 14 uutta nuorta ja vapaaehtoistyöhön kuusi nuorta. Kaiken kaikkiaan bändipajatoimintaan on osallistunut 42 nuorta vuosina 2013–2014, lisäksi vapaaehtoistyöhön kahdeksan nuorta. Yhteistä kaikille on sosiaalitoimen asiakkuus. Kaikilla mukana olleille on nimetty yhteyshenkilö, jonka kanssa hän hoitaa asioita. Mukana olleista neljällä henkilöllä on vakituinen työpaikka ja kahdeksalla henkilöllä määräaikainen työsopimus. Musiikkia on opiskelemassa neljä henkilöä. Lisäksi kymmenen nuorta on opiskelemassa ammatillista tutkintoa ja kaksi työvoimapoliittisessa koulutuksessa. Työttömänä on kuusi henkilöä, joista kaksi on aloittamassa opiskeluaan syksyllä ja yksi henkilö on menossa suorittamaan armeijaa. Bändipajatoiminnan avulla on pystytty muuttamaan jopa sellaisten nuorten tulevaisuudensuunnitelmia, joille hoitosuunnitelmissa on ollut eläkkeen haku.

Bändipaja on osoittautunut mielekkääksi ja kuntouttavaksi toiminnaksi, johon nuorten on ollut helppo kiinnittyä. Usealle nuorelle bändipajatoiminnan suorittaminen on ensimmäinen kerta elämässä, kun he ovat saaneet suoritettua asian oma-aloitteisesti loppuun asti. Muun muassa yhdeksällä nuorella ei ollut yhtään loppuun vietyä peruskoulun jälkeistä koulutusta tai heidän peruskoulunsa oli jäänyt kesken. Työelämän perustaitojen lisäksi nuoret ovat saaneet itseluottamusta. Haastattelujen mukaan nuorten elämäntaitotaidot olivat lisääntyneet toiminnan aikana keskimäärin 52 % ja heidän uskonsa tulevaisuuteen keskimäärin 35 %. Toiminta pyritään integroimaan kaupungin asukastalon normaaliksi kuntouttavaksi työtoiminnaksi vuoden 2015 aikana.

Tempo-orkesteri

Lähiöprojektin, kulttuurikeskuksen ja opetusviraston yhteistyönä toteutettu Tempo-orkesteritoiminta jatkui vuonna 2014 Jakomäen ja Vesalan kouluilla. Tempo-orkesteritoiminnan tavoitteena on syrjäytymisen ehkäiseminen ja monitaustaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen soittamisen keinoin. Tempon opetus nojautuu Venezuelan niin sanottuun El Sistema -malliin, jossa soittimet ja opetus annetaan oppilaille ilmaiseksi. Tavoitteena on luoda toimintamalli syrjäytymisen ehkäisyyn. Toiminta toteutetaan oppilaille kerhotoimintana ja koulupäivän aikana tapahtuvina yksilö- tai ryhmäharjoituksina. Tempo-orkesteritoiminta nostaa koulun imagoa, koska kyseinen koulu tarjoaa silloin ilmaista musiikin opetusta ilman pääsykokeita mahdollisimman monelle lapselle.

Yhdessä soittaminen on toiminnan keskiössä: soittaminen orkesterissa aloitetaan heti ja lyhyet omat soittotunnit tukevat yhteissoittoa. Tempo Sistema Finland ry:n opettajilla on vastuu orkestereiden johtamisesta, esityksien järjestämisestä ja toiminnan kehittämisestä. Metropolia ammattikorkeakoulun opiskelijat toimivat soitin- ja orkesteriopettajina osana työharjoittelua. Koulut valitsevat oppilaat ja järjestävät tilat koulupäivän aikana tapahtuvaan opetukseen. Opetusviraston jousisoittimilla lapset saavat harjoitella myös kodeissaan.

Tempo-yhdistyksen pitämiä ja ohjaamia orkesteriharjoituksia on toteutettu Jakomäen ala-asteella maanantaisin ja tiistaisin sekä Vesalan ala-asteella keskiviikkoisin ja torstaisin. Kevätkaudella Jakomäessä pidettiin harjoituksia 17 kertaa ja niihin osallistui keskimäärin 20 oppilasta, kun taas syyskaudella kertoja oli 15 ja osallistujia keskimäärin 14 oppilasta. Vesalan ala-asteella harjoituksia oli keväällä 15 (noin 18 oppilasta) ja syksyllä 18 kertaa (14 oppilasta). Yhdistyksen pitämien harjoitusten lisäksi Metropolia am-

mattikorkeakoulun opiskelijat ovat pitäneet viikoittain omat orkesteriharjoituksensa yhdistyksen antamien ohjeiden mukaisesti Jakomäessä maanantaisin ja Vesalassa keskiviikkoisin. Puhallinorkesteritoiminta Vesalan ylä-asteen 6 - 7 luokkalaistille ei lukuisista yrityksistä huolimatta käynnistynyt. Sen sijaan uudet oppilaat Vesalan ala-asteen 5. ja 6. – luokilta aloittivat lokakuussa 2014 sekä yksityistunnit että ryhmäopetuksen.

Kummankin ala-asteen jousiorkesterit ovat noin 20 oppilaan aktiivisia orkestereita, jotka kokoontuvat säännöllisesti ja käyvät erilaisissa tilaisuuksissa esiintymässä. Lapset ovat kiinnittyneet elämässään säännölliseen musiikkiharrastustoimintaan, oppineet soittamaan yhdessä sekä saaneet uusia kokemuksia muun muassa esiintymisten myötä. Perheiden keskinäistä vuorovaikutusta on saatu lisättyä yhdistyksen säännöllisesti järjestämien Tempo-iltojen myötä.



Tempo-orkesterin toimintaa toteutettiin Jakomäen ja Vesalan kouluissa. (Kuva: Simo Karisalo)

Kulttuuria kouluihin: Kylään! 2 ja 3 -hankkeet

Kylään! 2 ja 3 -hankkeiden tavoitteena oli kulttuurikeskuksen ja opetusviraston yhteistyönä lisätä kouluisten hyvinvointia ja tukea opettajien työtä mahdollistamalla taiteen monipuolinen käyttö opetuksessa. Hanke päättyi vuonna 2014. Toiminnan perustana oli erityisesti nivelvaiheeseen liittyvien pelkojen lieventäminen, ryhmäytymisen tukeminen sekä lähikoulun valitsemiseen kannustaminen. Kaupungin hallintokuntien Kulttuuria kouluihin -yhteistyöohjelman tavoitteena on säännöllisten ja helposti lähestyttävien toimintatapojen kehittäminen koulujen ja taidelaitosten välille. Hankkeella tuetaan opetustyö-

tä avaamalla opettajille taidetta oppimisympäristönä. Toisaalta kulttuuritoimijoiden kouluille suuntaamia palveluita ohjataan vastaamaan koulujen tarpeita

Vuonna 2013 käynnistyneessä hankkeessa nivelvaihetta pyrittiin helpottamaan nukketheateri- ja sirkustyöpajat välineenä. Vuoden 2014 syyslukukauden aikana, Kylään! 2 -hankkeessa esikoululaiset ja ensimmäisen luokan oppilaat tutustuivat toisiinsa nukketheaterin parissa ja samat lapset tapasivat uudelleen seuraavana keväänä. Kylään! 3 -hankkeessa yhteisiin sirkustyöpajoihin osallistuivat kuudes - ja seitsemäsluokkalaiset. Samalla tuli tutuksi uusi lähikoulu.

Kylään! 2 ja 3 -hankkeisiin osallistui keväällä ja alkusyksystä 2014 yhteensä 12 koululaisryhmää neljästä eri koulusta ja kahdeksan esikoululaisryhmää seitsemästä eri päiväkodista. Lapsia hankkeessa oli mukana yhteensä 339. Vuonna 2013 projekteihin osallistui 21 koululaisryhmää seitsemästä eri koulusta ja kahdeksan esikoululaisryhmää seitsemästä eri päiväkodista, eli yhteensä yli 530 lasta. Mukana oli Tahvonlahden ja Pohjois-Haagan ala-asteet ja Torpparinmäen peruskoulu sekä lähialueiden päiväkotien esikoululaiset sekä Hiidenkiven peruskoulu ja Tapanilan ja Maatullin ala-asteet.

Hankkeeseen osallistuneiden opettajien ja päiväkodin henkilökunnan mukaan toiminnan sisällöt sopivat hyvin koulun ja päiväkodin toiminnan tavoitteisiin. Ryhmähenkeen liittyvät tavoitteet toteutuivat parhaiten. Toiminnan koettiin tukevan myös tukevan lasten sosiaalisten taitojen, tunnetaitojen sekä luovuuden ja itseilmaisun kehittymistä. Vuonna 2014 teetetyssä palautekyselyssä opettajat ja päiväkotiohjaajat olivat sitä mieltä, että taide- ja kulttuuriprojektit voivat nostaa koulun tai päiväkodin arvostusta vanhempien silmissä. Hankkeen aikana ei kuitenkaan kyetty osoittamaan vahvaa kytköstä toiminnan vaikutuksista lähikoulun valintaan. Hankkeet olivat yksi osa opetusviraston, kulttuurikeskuksen ja varhaiskasvatusviraston jo muutenkin vahvaa yhteistyötä. Hanke ei jatku sellaisenaan, vaan vastaavaa toimintaa jatketaan eri muodoissaan virastojen välisenä yhteistyönä.

Alueellisten osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen asukkaille

Lähiöprojekti tukee alueellisen osallistumisen vahvistamista esikaupunkialueilla yhteistyössä kaupungin eri virastojen kanssa. Tärkeää on luoda alueellista, yhteistä ja helposti lähestyttävää palvelukulttuuria asukkaiden arkeen. Vuonna 2014 yhteistyötä tiivistettiin erityisesti kaupunginkanslian osallisuus- ja neuvontayksikön kanssa sekä osallistuttiin Asukasosallisuuden avustuskriteeristö-työryhmän toimintaan. Työryhmän päätehtävänä oli selvittää lähtökohdat kaupungin avustuskäytäntöjen yhtenäistämiseksi sekä käydä läpi toimintatapoja ja lähtökohtia kaupungin ylläpitämien asukastalojen toteuttamiseksi tulevaisuudessa.

Lähiöprojektin rooli alueellisessa työssä pohjautuu pitkälti eri hankkeiden kautta tapahtuvaan asukas-toiminnan tukemiseen sekä laajempien foorumien järjestämiseen. Asukastoiminnan tulee rakentua alueen omista lähtökohdista käsin, ei projektivetoisesti.

Monen polven kasvutila -hanke Roihuvuoressa

Nuorisasiankeskuksen Monen polven kasvutila -hankkeen tavoitteena on luoda kohtaamispaikkoja ja yhdessä tekemisen tapoja eri-ikäisille ihmisille. Yksittäisten asioiden ja tekemisen organisoiminen kaupunginosakohtaiseksi kokonaisuudeksi luo sukupolvien välistä luottamusta ja osallisuuden vahvistumista. Hanke koordinoi ja verkottaa alueen eri toimijoiden ja asukkaiden hankkeita, järjestää yhteisiä tapahtumia, välittää tietoja alueen tapahtumista sekä innostaa kaikkia mukaan toimintaan.

Hankkeen ensimmäisenä toimintavuotena 2012 toiminnallisiksi painopisteiksi kehittyivät viljelytoiminta, tapahtumat sekä nuorten työllistäminen. Kolmantena toimintavuotena 2014 vahvistettiin Roihuvuoren asukaspuiston käyttöä, alueen viljelytoimintaa sekä nuorten työllistämistä. Nuorisotalon tehtäväkuvia ja toimintaa prosessoitiin sen mukaan, että monen polven iätön vuorovaikutus mahdollistuisi ja nuorisotalo tilana vastaisi laajemmin eri-ikäisten toiveisiin. Alueellisilla tapahtumilla oli iso osa yhteisen kokemuksen ja näkyvyyden saavuttamisessa. Suurimmat yhteistapahtumat olivat Lumipuisto-tapahtuma helmimaaliskuussa ja Mopo-rokki -tapahtuma elokuussa.

Vuonna 2014 nuorisotakuun kautta palkattiin nuorisotalolle palkkatuettuna kahdeksan työntekijää. Työjaksot olivat 6 – 8 kuukautta ja päivittäinen työaika 6 tuntia. Työtehtäviin kuuluivat muun muassa tiedotus, kädentaidot, puutarhaosaaminen ja keittiötyöt. Nuorten kesätyötoiminnan ydin oli vastata nuorten tarpeeseen saada kesätyöpaikka ja näin tukea nuoren työntekijäidentiteetin kasvua ja työllistymispolun kehitystä. Nuoret saivat työkokemusta kahvilatoiminnasta, toimitustyöstä sekä puutarhakaveritoiminnasta, jossa nuoret toimivat puutarhakavereina alueen ikäihmisille ja auttoivat parvekkeiden istutusten kunnostuksessa ja muissa tehtävissä.

Vuosi 2015 pitää sisällään arkitoimintojen ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden kesken ja nuorisotalon toimintamallin rakentamista, joka pohjautuu monen polven kasvutila -toimintaan. Toimintamalli on tarkoitus ottaa mukaan vuoden 2015 aikana myös Kumpulän koulukasvitarhan kehittämiseen ja toiminnan jalkauttamiseen (Puutarha nuorisotyössä).

Kotikaupunkipolut

Kotikaupunkipolkujen toteuttamista jatkettiin vuonna 2014. Polkujen tavoitteena on kaupunginosien identiteetin vahvistaminen, asukkaiden paikallistuntemuksen syventäminen sekä uusien asukkaiden kotiutumisen edistäminen. Hankkeessa kootaan ja pidetään ajan tasalla kotikaupunkipolkuja toimitettuine kohdekuvauksineen ja reittikarttoineen yhteistyössä kaupunginosayhdistysten kanssa ja julkaistaan niitä netissä sekä painotuotteina. Suomen kotikaupunkipolku Tmi koordinoi toimintaa.

Vuonna 2014 kotikaupunkipolkuja laadittiin Pihlajistossa ja Viikinmäessä, Savelassa ja Pukinmäessä. Lisäksi Meri-Rastilan polku toimitettiin valmiiksi, Pihlajamäen tiedot päivitettiin sekä koottiin Oulunkylän tiedot vihkoksi. Kaikki kotikaupunkipolut ovat nähtävillä netissä.

Esikaupunkimessut

Esikaupunkimessut ovat uudenlainen lähestymistapa parantaa asukkaiden osallisuutta osana yhteisen Helsingin kehittämistä. Keräämällä monipuolinen hallintokuntien verkosto kertomaan alueen ajankohtaisista asioista, madalletaan osallistumiskynnystä, tuodaan aluetta koskevat asiat helposti tavoitettavaksi sekä parannetaan vuorovaikutus- ja keskustelukäytäntöjä. Ajankohtaisten tietoisuuksien lisäksi asiantuntijat esittelevät alueen suunnitteluhankkeita ja käytännön toimintaa sekä ovat tavattavissa kasvotusten.

Vuonna 2013 aloitettuja paikallisia asukasilloja järjestettiin keväällä 2014 Kanneltalossa ja syksyllä Itäkeskuksen Stoassa. Yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston, kaupunginkanslian, kulttuurikeskuksen, nuori-soasiankeskuksen, sosiaali- ja terveystieteiden viraston, rakennusviraston, rakennusvalvontaviraston sekä Hissi- ja Täydennysrakentamisprojektin kanssa järjestetyssä Stoan tapahtumassa 24.9. oli ennätysmäärä yleisöä. Myös Kannelmäen tapahtumaan toukokuussa oltiin tyytyväisiä ja siellä oli hyvää keskustelua asukkaiden ja asiantuntijoiden kesken. Tapahtumien teemana oli kaupungin kehittäminen. Lähiöprojekti koordinoi järjestelyjä ja viestintää ja toteuttamisesta vastasivat kaikki järjestäjät omalta osaltaan. Viestinnässä tehtiin yhteistyötä kaupungin asiantuntijoiden lisäksi osallistuneiden asukasryhmien kanssa. Kummastakin tilaisuudesta julkaistiin muun muassa kaupungin verkossa videoclippi.



Esikaupunkimessut järjestettiin keväällä 2014 Kanneltalossa. (Kuva: Simo Karisalo)

#liketälähiötä-valokuvakilpailu

Lähiöprojekti valmisteli vuonna 2014 valokuvakilpailua, jossa tavoitteena on kannustaa kaupunkilaisia, erityisesti teini-ikäisiä kiinnostumaan asuin- ja toimintaympäristöistään Helsingin esikaupungeissa. Tavoitteena on olla läsnä ja käydä dialogia erityisesti nuorten kanssa sosiaalisessa mediassa, jossa he aktiivisesti toimivat. Ideana on, että kaupunkilaiset ottavat valokuvia itselleen tärkeistä tai mielisistä paikoista ja julkaisevat ne sosiaalisen median kanavassa Instagramissa sekä tätä kautta tuovat tietoa kaupungin ympäristöjen ja toiminnan kehittämiseen. Lähiöprojekti tilasi tietokannan, joka mahdollistaa äänestämisen projektin kotisivulla. Kilpailun järjestämiseen tulivat mukaan myös nuorisoasiainkeskus ja liikuntavirasto. Yhdessä sovittiin kilpailun hashtagiksi #liketälähiötä. Kilpailu päättyi alkukevästä 2015.

Kaupunginosaradio

Vetoa ja Voimaa Mellunkylään, Radio Kontula ja Lahiradio vuonna 2012 aloittama kaupunginosaradiohanke jatkui vuonna 2014. Radiotoiminnan päätavoitteena on kaupunginosien asukkaiden osallisuuden vahvistaminen tarjoamalla kaupunginosatoimijoille mahdollisuus tehdä radio-ohjelmia itselleen tärkeistä asioista. Vastaavanlainen radiotoiminta on yleistä monessa Euroopan maassa.

Vuoden aikana ohjelmia tehdään noin 50 kappaletta. Vuonna 2014 Lahiradion toimittaja koordinoi toimintaa ja tuotti ohjelmat, haastatteli alueen toimijoita sekä kävi tutustumassa eri tapahtumiin ja ajan kohtaisiin asioihin. Loppuvuodesta perustettiin myös kaupunginosaradion oma facebook -sivusto. Alun perin kaupunginosaradion toimintamalli perustui asukkaiden vapaaehtoisuuteen tehdä itse ohjelmia, mitä ei kuitenkaan saatu levitettyä kaupunginosaan toivotulla tavalla. Kaupunginosaradiota kehitetään vuonna 2015 yhteistyössä kaupunginkanslian asukasosallisuus - ja neuvontayksikön kanssa.

Kaupunginosafestivaalit 2016

Asukkaiden osallisuuden ja tapahtumien tukeminen ovat kaupungin strategianohjelman yksi tärkeä painopiste. Kaupunkiaktiivisuuden ja asukastoiminnan muodot ovat muutoksessa. Kaupunginosakohtaisen toiminnan voidaan nähdä vahvistuneen ja oma paikallisidentiteetti on yhä tärkeämpi osa helsinkiläisyyttä. Tukemalla kaupunginosista lähtevää omaehtoista, urbaania ja aktiivista toimintaa sekä tuomalla kehittyviä kaupunginosiamme paremmin esille, luomme yhteistä urbaania kaupunkikulttuuria.

Yhtenä toimintamallina on koota alueen aktiiviset toimijat yhteen ja tukea heidän verkostoitumistaan festivaalihenkinen tapahtuman kautta. Tuomalla eri kaupunginosat esille monipuolistetaan ja parannetaan helsinkiläisten käsityksiä kotikaupungistaan ja kaupunginosistaan sekä myös vahvistetaan esimerkiksi maineeltaan heikkojen kaupunginosien imagoa ja vähennetään niihin kohdistuvia ennakkoluuloja. Tapahtuman tuotantoprosessi vahvistaa myös alueiden toimijaverkkoja sekä tätä kautta edistää alueen toimintaa ennen ja jälkeen. Alueiden toimijoiden hajautuneisuus kaupunginosayhdistyksiin, kylätiloihin ja facebook-ryhmiin voidaan kääntää isolla yhteisponnistuksella selkeästi koordinoitumaksi.

Vuonna 2014 Lähiöprojekti, kaupunginkanslia ja kulttuurikeskus käynnistivät kaupunginosafestivaalien kehittämisen. Tavoitteena on luoda uudenlainen kaupunginosien asukkaiden, toimijoiden ja yrittäjien tapahtuma kaupungin keskustaan vuonna 2016. Tärkeänä osana on alueen asukkaiden sitouttaminen ja innostaminen tekemään asioita omista lähtökohdista käsin, samalla kun kaupunki tarjoaa alustan tapahtuman ja sisällön toteuttamiselle. Hankkeen valmistelu jatkuu vuonna 2015.

Muu alueellinen yhteistyö ja verkostoituminen

Kaupungin kymmenen asukastaloa ovat sosiaali- ja terveystieteiden aluetyön yksikön toimintaa. Asukastalot sijaitsevat eri puolilla Helsinkiä painottuen alueelliseen yhteistyöhön ja verkostoitumiseen. Keskeistä on myös niin sanottu erityisryhmätoiminta, eli monipuolisen toiminnan ja kohtaamisen mahdollistaminen erilaisten ihmisten kesken sekä erityisesti heikompiensaisten huomiointi. Esikaupunkialueilla toimintaa on Kontulan, Vuosaaren ja Pihlajamäen lähiöasemilla, Maunulan Saunabaarissa, Oulunkylän Seurahuoneella, Malmin toimintakeskuksessa sekä jalkautuneena Herttoniemessä, Jakomäessä, Myllypurossa sekä Länsi-Helsingissä.

Helsingin lähiöprojekti tuki vuonna 2014 aluetyön yksikön alaisuudessa esikaupunkialueilla toimivia asukastalojen toimintaa 20 000 eurolla. Toimintaa ja tapahtumia järjestettiin eri puolilla Länsi-Helsinkiä, Oulunkylässä, Pihlajamäessä, Malmilla, Maunulassa, Kontulassa sekä Vuosaarissa. Tämän lisäksi Stadin asukastalot järjesti kolme yhteistyötapahtumaa. Tapahtumilla lisättiin Stadin asukastalojen tunnettuutta sekä vahvistettiin olemassa olevia yhteistyöverkostoja. Kaikkien alueiden Lähiöprojektin tuella tuotettujen tapahtumien ja toiminnan on koettu antavan uusia ulottuvuuksia toimintaan, vahvistaneen olemassa olevaa alueellista yhteistyötä sekä synnyttäneen uusia yhteistyöverkostoja. Tapahtumiin ja toimintaan osallistui yhteensä noin 7000 henkeä.

Tapahtumatoiminnan tukeminen

Tapahtumatoiminnan tavoitteena on lisätä esikaupunkialueiden tunnettuutta, vahvistaa asukkaiden ja eri väestöryhmien osallisuutta sekä edistää kaupunkikulttuuria. Kaupunginosaseurojen järjestämien kaupunginosajuhlien lisäksi on tärkeää, että esikaupunkialueilla on tapahtumia ja juhlia, joiden järjestämiseen osallistuvat niin julkisen puolen, kolmannen sektorin kuin asukasliikkeiden toimijat. Tapahtumien kautta yhteisöllisyys lisääntyy, kun toimijat oppivat tuntemaan toisensa.

Lähiöprojekti on yhdessä kulttuurikeskuksen kanssa tukenut useiden toimijoiden järjestämiä tapahtumia esikaupunkialueilla. Vuonna 2014 kaupungin asukasosallisuuden avustuskriteerit -työryhmän toiminnan tavoitteena oli selkeyttää kaupungin avustuskäytäntöjä. Periaatteena on, että tapahtumatoimintaan keskittyvä avustuslähde olisi pääsääntöisesti kulttuurikeskus. Lähiöprojekti pyrki vähitellen siirtymään ko. käytäntöön jo vuonna 2014 ja yhtenäisti omaa tukikäytäntöään yhdessä kulttuurikeskuksen kanssa. Tapahtumatukea kohdistettiin vuonna 2014 seuraaviin tapahtumiin: Skidrock Kurkimäessä, Ihana Kivikko Kivikossa sekä Joulupolku Kontulassa. Lisäksi jonkin verran erilaisiin tapahtumiin ohjautui Lähiöprojektin sosiaali- ja terveystieteiden aluetyön yksikölle delegeoimasta rahoituksesta.

Esikaupunkiviestinnän parantaminen

Lähiöprojektin viestintä tukee laaja-alaisesti projektin tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista, hankkeiden näkyvyyttä ja projektin tunnettuuden kehittymistä. Viestintä osallistuu tavoitteiden toteuttamiseen erityisesti tuottamalla julkisuuteen positiivisia ja todenmukaisia uutisia esikaupungeista. Toisen viestinnän päätehtävä on asukkaiden ja kaupungin vuorovaikutus eli alueen ”äänen kuuluminen”.

Arvioinnin hyödyntäminen ja viestintäyhteistyö virastojen kanssa

Lähiöprojekti jatkoi vuonna 2014 esikaupunkiviestinnän kehittämistä ja tukemista. Kehittämisen tukena oli vuonna 2013 tilatun viestinnän arvioinnin johtopäätökset, jonka mukaan asukkaat ja toimittajat toivoivat lisää tietoa muun muassa omista vaikutusmahdollisuuksista ja omalle alueelle suunnitelluista muutoksista. Tähän on pyritty vastaamaan erityisesti vuonna 2014 käynnistyneen Meri-Rastilan kaupunki uudistuksen viestinnässä. Asukkaiden kanssa on käyty dialogia ja kerrottu valmisteluista ennen päätösten tekoa. Yhteistyö on ollut tiivistä Lähiöprojektin projektiryhmän ja täydennysrakentamisprojektin välillä. Myös esikaupunkimessuilla on vastattu tarpeeseen antaa valmistelun taustoista tietoa ja mahdollisuus keskusteluun asiantuntijoiden ja asukkaiden välillä.

Arvioinnin tuloksena aloitettuja tapaamisia kumppanivirastojen viestinnästä vastaavien kanssa järjestettiin vuoden aikana kaksi kertaa. Tapaamisissa seurattiin esikaupunkiviestinnän parantamiseksi sovittujen kehittämiskohteiden etenemistä. Muita aiheita olivat Kannelmäki-aktiivin **Maija Fastin** kokemukset yhteistyöstä kaupungin kanssa, alueellisen vuorovaikutuksen kehittämishanke kaupunkisuunnitteluvirastossa, uuden palvelukartan hyödyntäminen paikallistiedon kannalta sekä kirjaston pilotoimat infotaulut.

Uutiset esikaupungeista

Vuonna 2014 jatkettiin aktiivista ja positiivista tiedottamista esikaupunkialueilla tapahtuvista asioista ja toiminnasta. Vuoden aikana julkaistiin neljä teemaliitettä kaupallisessa kaupunkilehdessä. Yksi niistä oli ensimmäistä kertaa joukkoliikennevälineissä jaossa olevassa Metro-lehdessä julkaistu sivu. Siitä tilatun RAM-lukijakyselyn perusteella ilmoitusliite toteutti tavoitettaan ja sen julkaisemista lehdessä jatketaan. Ulkoasussa ja sisällössä huomioidaan kyselyssä esiin tulleet kehittämistarpeet. Painettujen liitteiden sisältöjä julkaistiin myös verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Kouluissa toteutettavien hankkeiden viestinnän tukemiseksi projekti julkaisi flyeritiedoston, joka on kaikkien projektin kumppanihankeiden käytössä hankkeiden tai tulosten esittelemiseksi. Lisäksi projekti teki Jakomäkeen ja Mellunkylään kouluja ja siellä toimivia Tempo- ja Bändipaja- hankkeita esittelevän flyerin. Sitä jaettiin noin 23 000 talouteen Mellunkylässä ja Jakomäessä. Tavoitteena oli mainostaa musiikkitoimintaa lähikoulujen vetovoiman parantamiseksi.

Kuluvana vuonna jatkettiin erilaisten tiedotteiden julkaisemista projektin toiminnasta ja hankkeista sekä oltiin aktiivisesti mukana sosiaalisessa mediassa. Yhteensä tiedotteita lähetettiin yhdeksän kappaletta.

Tämän lisäksi Helsinki-kanavalla julkaistiin muun muassa yksi videoclippi. Mediaan oltiin henkilökohtaisesti yhteydessä ja kerrottiin tulevista asioista ja tapahtumista. Facebook-nostoja ja verkkouutisia julkaistiin viikoittain. Projektin verkkosivuilla (www.lahioprojekti.hel.fi) oli vuoden aikana noin 5000 vierailua. Vuoden aikana sivuilla julkaistiin keskimäärin neljä uutista kuukaudessa. Suurimmat lisäykset sivujen kävijämäärissä liittyvät seuraaviin tapahtumiin: Lähiöprojekti-liitteen ilmestyminen Helsingin Uutisissa (5.3.) ja Metro-lehdessä (8.12.); molempien esikaupunkimessujen ennakkojutut verkkosivulla (8.4. ja 3.11.), messuista julkaistu video (9.4.) sekä verkkouutinen ministeri **Pia Viitasen** vierailusta Jakomäessä (17.6). Lähiöprojekti avasi myös Instagram-tilin muun muassa valokuvauskilpailua varten. ([instagram.com/lahioprojekti](https://www.instagram.com/lahioprojekti))

Viestinnän kärkihankkeesta MetroHelsingistä valmistui hankkeen arviointi- ja kehittämiselvitys. Sen tuloksia hyödynnettiin toiminnan suuntaamisessa valituille alueille Myllypuroon ja Kivikkoon. Opetusviraston ja koulujen kanssa tehtäviä hankkeita on tuotu julkisuuteen projektin julkaisemissa kaupunkilehtien liitteissä ja verkossa. Lähiörahaston vuonna 2014 rahoittamista hankkeista tiedotettiin sekä toimitettiin medialle kuvia ja tietoja tulevista ja jo valmistuneista hankkeista.

5. LÄHIÖPROJEKTIN TOIMINNAN RESURSOINTI JA SEURANTA

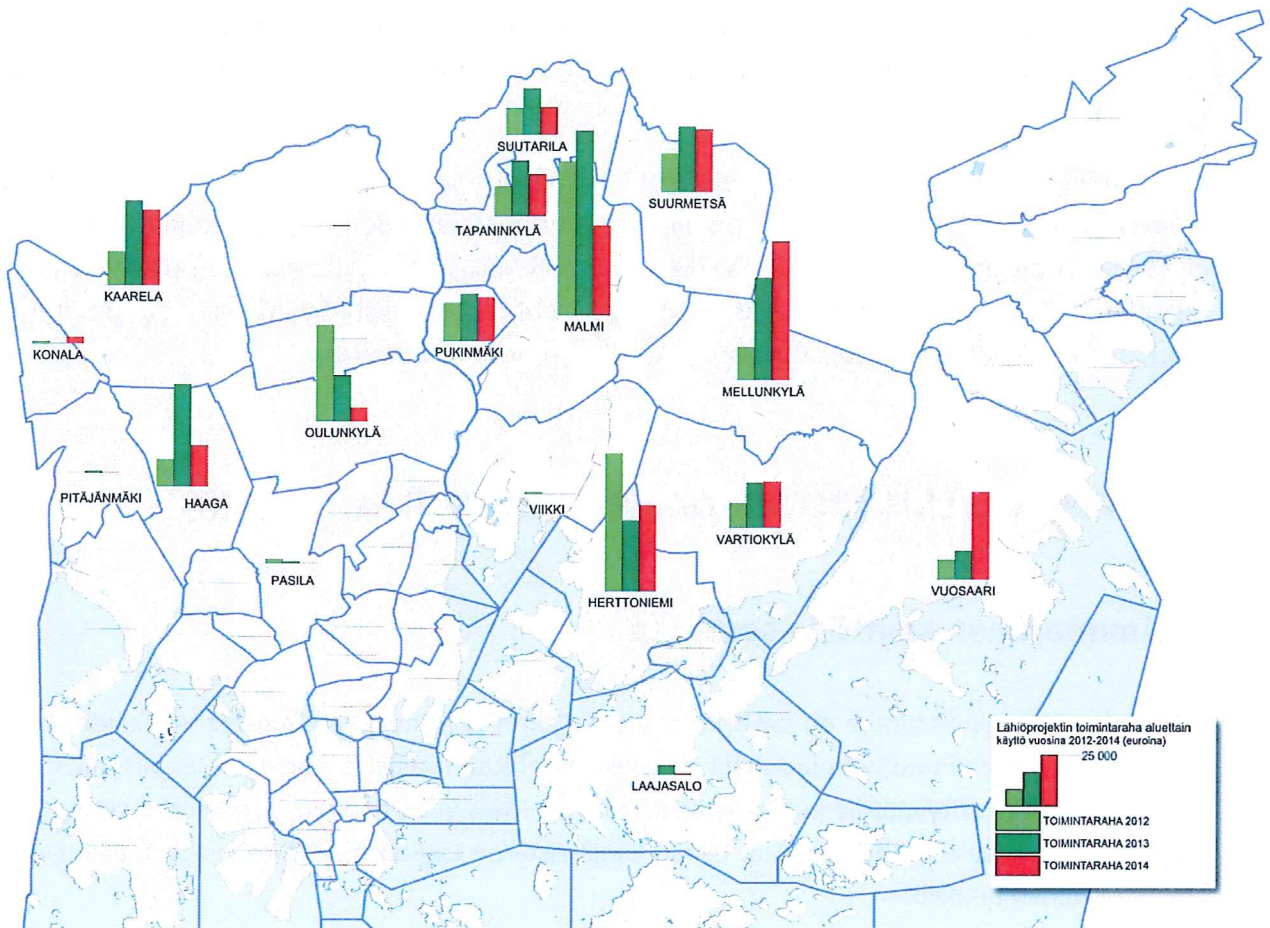
Toimintarahen käyttö ja seuranta

Lähiöprojektin toimintaraha on keskeinen osa projektin toiminnan ja yhteistyöhankkeiden mahdollistajana. Ilman projektin tarjoamaa rahallista tukea ja kehittämisalustaa hankkeita ei olisi ollut mahdollista toteuttaa, koska erityyppisiin pilotti- ja kehittämishankkeisiin on harvoin mahdollista varata rahaa hallintokuntien normaaleissa budjeteissa. Osaan hankkeista on Lähiöprojektin toimintarahalla palkattu myös määräaikainen henkilö.

Vuonna 2014 hankkeiden raportointia ja vaikuttavuuden arviointia jatkettiin. Tukena toimi erillinen, hankkeiden toiminnasta vastaaville henkilöille toimitettu raportointilomake, joka kokoaa yhteen keskeiset arviointiin liittyvät tekijät. Olennaista on kerätä ajantasaista tietoa hankkeiden toiminnasta, integrointimahdollisuuksista ja vaikuttavuuden toteutumisesta sekä toimintarahen käytön kustannustehokkuudesta. Viestinnän seurannan tunnuslukuihin, kuten tiedotteiden ja verkkosivujen kävijämääriin voi tutustua kohdassa Uutiset esikaupungeista. Eri hankkeiden arviointia on käsitelty tarkemmin vuoden 2014 toimintaa esittelevässä kappaleessa.

Toimintarahen ja lähiörahaston käytön kohdentumisesta kaupunginosittain on seurattu myös vuonna 2014. Alueittainen kohdentuminen antaa hyvän yleiskuvan toteutuneesta rahankäytöstä esikaupunkien kehittämiseksi. Lähiöprojektin toimintaraha oli vuonna 2014 yhteensä 585 000 €. Toimintarahaan sisältyivät myös vuodelta 2013 siirtyneet määrärahat, 112 000 €. Toimintaraha oli budjetoitu kaupunkisuunnitteluvirastoon sekä käyttö Lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin delegoitiin hallintokunnille. Vuonna 2014 hallintokuntien käytettävissä oli Lähiöprojektin toimintarahaa seuraavasti: kaupunkisuunnitteluvi-

rasto/ Lähiöprojektin toiminta 315 000 €, kulttuurikeskus 125 000 € (josta 30 000 € opetusviraston Tempo-orkesterihankkeen kustannuksiin), opetusvirastoon 5 800 €, liikuntavirasto 53 000 €, sosiaali- ja terveysvirasto 20 000 €, nuorisosiainkeskus 35 000 €, varhaiskasvatusvirasto 6 200 €, rakennusvalvontavirasto 5 000 € sekä kaupunginkanslia 20 000 €.



Lähiöprojektin toimintarahaa käyttöä alueellisesti kuvattuna vuosina 2012–2014. Osa toimintarahasta ei ollut mahdollista kohdistaa suoraan tietyille alueille.

Vuoden 2014 kokonaiskäyttö oli 439 738 €. Käyttämättä jäi 145 262 €, josta osa johtui hankkeiden arvioidua vähäisemmistä kustannuksista tai aikataulutuksesta, jonka myötä edellisen vuoden toiminnasta koituvat kustannukset ajoittuivat vuoden 2015 puolelle ja määrärahoista siirrettiin 112 000 € vuodelle 2015.

Hallintokunnille delegoidun toimintarahaa käyttö oli vuonna 2014 seuraavanlainen: kaupunkisuunnitteluvirasto/ Lähiöprojekti 200 055 € (viestintä 54 000€, ympäristösuunnittelu 63 300€, elinkeinot 26 500€, pyöräily 9 200€, täydennysrakentaminen 28 000€, hyvä kaupunkielämä 16 900€, muut 2 250€), kulttuurikeskus 124 491 € (operaatio pulssi 60 309€, tempo-orkesteri 30 000€, bändipaja 25 000€, kulttuuriveri 9 181€), opetusvirasto 1 849 € (kylään-hanke 1 849€), sosiaali- ja terveysvirasto 15 727 € (asukas-toiminta 15 727€), liikuntavirasto 52 982 € (lähiöliikunta 52 982€), nuorisosiainkeskus 34 315 € (monen

polven kasvutilla 29 315€, vuosaari-blogi 5 000€), varhaiskasvatusvirasto 6 656 € (perjantai action 6656€), kaupunginkanslia 0 € (Kivikon markkinointi) sekä rakennusvalvontavirasto 3 663 € (Pajamäen korjaustapaohjeet).



Raportointi vuodelta 2014

Raportissa tulisi antaa vastaukset seuraaviin kysymyksiin. Jos hanke on päättynyt vuoden 2014 aikana, niin kysymykset koskevat koko hankkeen toteutusaikaa. Myös vapaamuotoiset raportit voi liittää mukaan. Kaikki tieto on tervetullutta, jolla voidaan saada hankkeen vaikuttavuutta esiin.

- Hankkeen nimi:
- Toimialueet (lähiöt)
- Hankkeen aikataulu:
- Hankkeen toteuttajataho:
- Hankkeessa mukana olevat yhteistyötahot:

Selvitys hankkeen rahoituksesta 2014

- Lähiöprojektin rahoitus:
- Omarahoitusosuus:
- Muu kaupungin rahoitus:
- Toteutuneet kustannukset (euro):
- Mihin rahoitusta on käytetty:
- Muut rahoittajat ja niiden rahoitusosuudet, sponsorointi ym. (taho, euro),
- Mikä on vapaaehtoistyön osuus (taho, tuntia)
- Miten kustannustehokkaan arvioit hankkeen toiminnan olevan?

Projektsuunnitelma ja hankekuvaus

- Hankekuvaus:
- Hankkeen yleiset tavoitteet (lyhyesti tärkeimmät tavoitteet):
- Hankkeen yksilöidyt toimenpiteet (keskeisimmät toimenpiteet):
- Onko tullut muutoksia suunnitelman lähtökohtiin, millaisia ja miksi?

Arviointi hankkeen toteutumisesta ja vaikuttavuudesta

- Miten asetetut tavoitteet ovat toteutuneet?
- Millä tavalla hankkeen tuloksia on mitattu tai arvioitu?
- Kuvaile, mitä hankkeessa konkreettisesti on tehty ja saatu aikaan (ml. osallistujamääriä, osallistumisaktiiviteetti jne). Mitkä ovat positiiviset vaikutukset hankkeen kohderyhmässä/ palvelun saajissa: nuorissa, lapsissa, vanhemmissa, vanhuksissa jne.?
- Missä ei onnistuttu tai missä on ollut haasteita? Millä tavalla tätä tullaan kehittämään?
- Millaista palautetta hanke on saanut?
- Millä tavoin hanke on edistänyt /onnistunut virastojen/toimijoiden välisen yhteistyön vahvistamisessa?
- Missä määrin arvioisit hankkeesta olleen positiivista vaikutusta koulun /nuorisotalon, jne / lähiöiden arvostuksen parantamisessa (esim. asteikolla 1-5, 5=paras, tai sanallisesti kerrottuna)?
- Millä tavalla hanke on näkynyt mediassa ja alueella? Miten hankkeen viestintä on onnistunut toiminnan tunnetuksi tekemisessä?
- Miten arvioit hankkeen toiminnan jatkumisen Lähiöprojektin rahoituksen päättymisen jälkeen?

Lähiöprojektin hankkeiden raportointilomake, joka toimii arvioinnin tukena.

Lähiöprojektin johtoryhmä

Lähiöprojektin toimintaa ohjaa kaupunginhallituksen lisäksi eri hallintokuntien edustajista koostuva johtoryhmä, jonka nimittää kaupunginjohtaja (kj 50§, 14.12.2011).

Lähiöprojektin johtoryhmä on tärkeä hallintokuntien välinen foorumi projektin hankkeiden valmistelulle, tiedon välittämiseksi sekä toiminnan suuntaamiselle ja kehittämiselle. Johtoryhmä tekee tarvittaessa

päätöksiä projektin toiminnan tai hankkeiden suuntaamisesta. Johtoryhmälle raportoidaan säännöllisesti hankkeiden etenemisestä sekä esitellään meneillään olevia hankkeita ja ajankohtaisia, esikaupunkien kehittämisen liittyviä asioita. Johtoryhmä on myös tärkeä tiedonvaihtokanava lähiörahastohankkeiden valmistelussa sekä toimii Valtion asuinalueohjelmassa olevan "Kaupunginosien Helsinki"-hankekokonaisuuden ohjausryhmänä. Vuonna 2014 Lähiöprojektin johtoryhmää päivitettiin henkilömuutosten sekä lisätarpeiden vuoksi. Johtoryhmään nimettiin keväällä 2014 vuorovaikutuspäällikkö **Johanna Seppälä** sekä strategiapäällikkö **Marko Karvinen** kaupunginkansliasta.

Johtoryhmä kokoontui vuoden 2014 aikana yhteensä viisi kertaa. Maaliskuussa Lähiöprojekti esitteli vuoden 2013 toimintakertomusta sekä tulevan 2014 lähiörahaston hankehakua. Projektipäällikkö **Pia Sjöroos** kaupunkisuunnitteluvirastosta kertoi kaupunkisuunnitteluviraston uuden täydennysrakentamisprojektin toiminnasta ja yhteistyöstä Lähiöprojektin kanssa.

Huhtikuussa osastopäällikkö **Paiju Tyrväinen** kulttuurikeskuksesta kertoi kokemuksia Lyonin kulttuurisen, alueellisen ja poikkihallinnollisen kulttuurityön mallista sekä valmisteilla olevasta Helsingin mallista. Samassa kokouksessa lähiöarkkitehti **Päivi Hellman** esitteli korjaustapaohjeiden laatimisen sisältöjä ja näkökulmia Konalan korjaustapaohjeita hyödyntäen.

Toukokuussa rakennusviraston aluesuunnittelija **Anu Kiiskinen** kertoi viraston aluesuunnittelukäytäntöjen muutoksesta ja tavoitteista. Kokouksessa esiteltiin myös valmistuneita kaupunkipuistosuunnitelmia Kannelmäen Vanhaistenpuistoon ja Kontulan Kalliopuistoon sekä paikallisen turvallisuussuunnittelun tilannekatsausta turvallisuus- ja valmiusyksikön päällikön **Matti Koskisen** toimesta.

Lokakuussa 2014 tilakeskuksen kehittämispäällikkö **Hannu Kurki** esitteli kaupungin omistamien tilojen ja rakennusten vuokrausperusteista ja kehittämistä. Tämän lisäksi Lähiöprojekti esitteli tulevan vuoden 2014 toimintasuunnitelmarunkoa sekä Meri-Rastilan kaupunkiuudistuksen lähtökohtia.

Vuoden viimeisessä kokouksessa joulukuussa tilakeskuksen hankesuunnittelupäällikkö **Jarmo Raveala** esitteli palvelutilojen kehittämistä Jakomäessä. Tämän lisäksi Lähiöprojekti kertoi vuoden 2015 toiminta- ja viestintäsuunnitelmaluonnoksistaan johtoryhmän käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi.

Lähiöprojektin työryhmät

Lähiöprojektin tehtävänä on esikaupunkialueiden kehittämishankkeiden integrointi ja tarkoituksenmukainen kohdentuminen. Hankkeiden lisäksi tärkeässä roolissa on myös uudenlaisten toimintamallien kehittäminen sekä hallintokuntien välisen yhteistyön vahvistaminen. Lähiöprojekti kokoaa yhteen erilaisia työryhmiä, joiden kautta eri pilottihankkeita rakennetaan, koordinoidaan ja toteutetaan. Avainasemassa on eri hallintokuntien edustajien sitoutuminen yhteiseen tekemiseen. Vuonna 2014 työryhmät jatkoivat pitkälti toimintaansa samoin rakentein ja päämäärin toimintakauden tavoitteita tukien.

Keskeisiä työryhmiä olivat muun muassa: Asukasosallisuuden avustuskriteeristö-työryhmä, Helsingin kaupungin turvallisuussuunnitelman seurantatyöryhmä, Elinkeinotoiminnan markkinoinnin ohjausryhmä (Metrohelsinki), Herttoniemen yritysalueen neuvottelukunta, Täydennysrakentamisprojektin ohjausryhmä, Lähiöprojektin ympäristöparannushankkeiden ohjausryhmä, Malmin kehittämistyöryhmä, Kult-

tuuri- ja sivistyshankkeiden ohjausryhmä, Bändipaja-ohjausryhmä, Tempo-ohjausryhmä, Operaatio Pulsin ohjausryhmä, Hyvä kaupunkielämä hankkeiden ohjausryhmä, Roihuvuoren Monen polven kasvutila -hankkeen ohjausryhmä sekä Vetoa ja Voimaa Mellunkylään -yhteistoimintaryhmä.

6. VALTION AVUSTUKSET

Perustaessaan Lähiöprojektin kaupunginhallitus antoi tehtäväksi määritellä lähiöiden yleisiä kehityslinjoja ja organisoida alueellisia kehittämistoimia sekä valmistella esityksiä kaupungin rahoituksen järjestämisestä ja valtion määrärahojen hakemisesta lähiöiden kehittämiseen.

Kaupunginosien Helsinki 2013–2015

Valtion asuinalueohjelma on pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukainen asuntopoliittinen ohjelma, joka edistää monimuotoisia asuinalueita. Tämän toteuttamiseksi on käynnissä poikkihallinnollinen ohjelma, jolla edistetään asuinalueiden elinvoimaa sekä ehkäistään segregaatiota. Valtioneuvoston asuntopoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti ohjelmatyö toteutetaan vuosina 2013–2015. Ohjelmassa painotetaan strategisen kehittämisotteen sekä poikkihallinnollisen toiminnan mahdollistamista.

Helsingin kaupunki on ohjelmassa mukana "**Kaupunginosien Helsinki**"-nimisellä hankkeellaan. Kokonaishankkeen kohdealueena on koko esikaupunkivyöhyke kaupungin strategisten linjausten sekä Lähiöprojektin projektisuunnitelman mukaisesti. Lähiöprojekti vastaa hankkeen kokonaiskoordinoinnista yhdessä kaupunginkanslian täydennysrakentamisprojektin kanssa.

Hankekokonaisuus jakautuu kärkihankkeisiin, jotka ovat asuinalueohjelman teemapainotusten mukaisesti: 1) täydennysrakentamisen edellytysten parantaminen, 2) asuin ympäristön laadun parantaminen sekä uudet toimintamallit ympäristön kehittämiseen sekä 3) demokratiatilojen kehittäminen, toteuttaminen ja toiminnan tukeminen. Vuonna 2014 kärkihankekokonaisuuksiin haettiin yhteensä 1,68 M€ kehittämisavustusta, josta ARA myönsi (3.3.2014) haettavaksi 336 600 euroa. Vuoden 2014 osalta avustushaussa ei ollut mukana erillistä investointiosaa, joten haetut kustannukset tuli kohdistaa pelkästään kehittämiseen liittyviin hankkeisiin. Vuosien 2013–2015 aikana Helsingin kaupunki sai avustuksia yhteensä 3 998 421 euroa, josta on saatu maksatukseen tähän mennessä 238 575 euroa. Saatujen avustusten osuus on noin 20 prosenttia koko asuinalueohjelman määrärahoista kaikkien mukana olevien kasvukeskuskaupunkien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Lahti, Jyväskylä, Lappeenranta, Turku, Kuopio, Oulu, Pori, Vaasa ja Joensuu) osalta.

"**Täydennysrakentamisen edellytysten parantamisen**"-kärkihankkeen tavoitteena ovat kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen, palvelujen kehittäminen ja nykyisten pysyvyyden turvaaminen, uusien asumismahdollisuuksien tarjoaminen palveluiden ja joukkoliikenteen ulottuville sekä uudenlaisien asumismuotojen lisääminen täydentämään olemassa olevaa asuntokantaa. Painopisteenä kehittämisessä ovat esikaupunkialueiden asemien ja ostoskeskusten ympäristöt.

Vuodelle 2014 kehittämisavustuksia haettiin täydennys- ja lisärakentamisen pysäköintimallien kehittämiseen, täydennysrakentamisen edistämiseen keskeisillä asema- ja ostarialueilla sekä asuinrakennusten korottamisen tutkimiseen täydennysrakentamisen keinona.

"Asuinympäristön laadun parantaminen sekä uudet toimintamallit ympäristön kehittämiseen"-kärkihankkeen tavoitteena on parantaa esikaupunkialueiden asuinympäristön laatua sekä luoda poikkihallinnollisia toimintamalleja julkisen ympäristön kehittämiseksi. Vuonna 2014 asuinalueiden kehittämisavustusta haettiin kaupunginosapuistojen kehittämiseen sekä keskeisten julkisten kaupunkitilojen parantamiseen ja esteettömyyden edistämiseen.

"Demokratiatilojen kehittäminen, toteuttaminen ja toiminnan tukeminen"-kärkihankkeen tavoitteena on asukastilojen ja niissä tapahtuvan asukastoiminnan tukeminen. Vuonna 2014 asuinalueiden kehittämisavustusta haettiin demokratiatilojen kehittämiseen ja toteuttamiseen sekä niiden toiminnan tukemiseen. Haettu avustus kohdistuu nykyisten asukastalojen vuokratiloihin Oulunkylässä, Myllypurossa, Vuosaaressa, Kontulassa ja Pihlajamäessä. Oulunkylän alueella kehitettiin nykyistä asukastilaa vastaamaan paremmin asukastoiminnan monipuolisia tarpeita.

Helsingin kaupunki tekee myös yhteistyötä asuinalueohjelmassa olevan Helsingin yliopiston vetämän tutkimushankkeen **"Ostoskeskukset julkisina tiloina"** kanssa. Tutkimuksessa selvitetään ostoskeskusten toimintaympäristön muutoksia kumppanuus-, kansalais- ja markkinalähtöisistä näkökulmista Pohjois-Haagan, Laajasalon ja Myllypuron ostareilla. Tavoitteena on löytää uudenlaisia malleja ja konsepteja etenkin vanhojen esikaupunkialueiden ostareiden uudistamiselle.